

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОРГОВЕЛЬНОГО
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ»**

**студента 2 року магістратури
денної форми навчання**

галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

спеціальність 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

освітньо-наукова програма

«МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ»

ЛЕГКОДУХА ВАСИЛЯ МИКОЛАЙОВИЧА

Науковий керівник:

к. е. н., доцент Кальний С.В.

Рекомендовано до захисту
на засіданні кафедри менеджменту
інноваційної та інвестиційної діяльності
протокол № 15 від 15 травня 2025 р.

В.о. Завідувача кафедри
_____ доцент Фірсова С.Г.

Київ – 2025 р.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Економічний факультет
Кафедра менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності

"Затверджую"

В. о. завідувача кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності, доц. Фірсова С.Г.
«13» вересня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
здобувача освіти за ОС «магістр» денної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»
ОНП «Менеджмент організацій і адміністрування»
Легкодуха Василя Миколайовича

- 1.Тема роботи: «Формування інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни» затверджена на засіданні кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності 13.09.2024, протокол №2, редакційно уточнена на засіданні кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності 10.04.2025, протокол №13.
  - 2.Строк завершення роботи: 12.05.2025
  - 3.Попередній захист роботи: квітень-травень 2025 р.
  - 4..Предмет дослідження: теоретичні питання та практичні аспекти формування інвестиційної стратегії торговельного підприємства.
  - 5.Об'єкт дослідження: процес формування інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни.
  - 6.Мета і завдання дослідження: Мета – розвиток теоретико-методичних й організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування ефективної інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах воєнних дій.
- Завдання:
- 6.1.Визначити сутність, роль та особливості інвестиційної стратегії торговельного підприємства.
  - 6.2.Дослідити теоретичні засади формування інвестиційної стратегії підприємства.
  - 6.3. Провести аналіз фінансового стану підприємства.
  - 6.4.Оцінити сучасний стан інвестиційної діяльності торговельного підприємства.
  - 6.5. Розробити рекомендації щодо адаптації та удосконалення інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни.
  - 6.6. Обґрунтувати очікувану економічну ефективність від запропонованих заходів.

Календарний план виконання завдання

№	Зміст виконаної роботи	Строки виконання
1	Вибір теми магістерської роботи	червень 2024
2	Затвердження теми магістерської роботи	вересень 2024
3	Ознайомлення з науково-інформаційними джерелами за обраним напрямом досліджень, виявлення наукової проблематики та формування бібліографії магістерської роботи	вересень – грудень 2024
4	Підготовка тексту доповіді для участі у науковій конференції, підготовка й опублікування тез у матеріалах наукової (науково-практичної) конференції та наукової статті за обраним напрямом досліджень	жовтень 2024 – березень 2025
5	Розробка плану магістерської роботи, визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження. Розробка завдань та графіку виконання кваліфікаційної роботи магістра. Узгодження їх із науковим керівником кваліфікаційної роботи магістра	січень – лютий 2025
6	Пошук інформаційних матеріалів і робота над першим розділом. Оформлення першого розділу та подання його на розгляд науковому керівникові	січень – лютий 2025
7	Пошук інформаційних матеріалів і робота над другим розділом. Оформлення другого розділу та подання його на розгляд науковому керівникові	березень 2025
8	Підготовка третього (конструктивного) розділу	березень – квітень 2025
9	Консультації з приводу оформлення роботи	квітень 2025
10	Доопрацювання та остаточне оформлення роботи з урахуванням пропозицій попереднього захисту і зауважень наукового керівника	квітень 2025
11	Передзахист магістерської роботи	квітень – травень 2025
12	Усунення зауважень, що були зроблені на підсумковому передзахисті роботи	до 07.05.2025
13	Завершення написання магістерської роботи і подача науковому керівникові для підготовки відгуку	08.05.2025
14	Перевірка роботи на текстові збіги	09.05.2025
15	Зовнішнє рецензування магістерської роботи	травень 2025
16	Рекомендація магістерської роботи до захисту на засіданні кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності	травень 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1 Сутність інвестиційної стратегії та її роль у розвитку підприємства.....	8
1.2 Принципи й етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства	15
РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «Прайм Трейд Центр».....	24
2.1 Аналіз фінансового стану підприємства.....	24
2.2 Оцінювання ефективності інвестиційної стратегії підприємства.....	30
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	42
3.1 Заходи щодо покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр»	42
3.2 Оцінювання ефективності реалізації інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр».....	47
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59

ВСТУП

Виробничо-господарська діяльність будь-якого підприємства в тій чи іншій мірі обов'язково пов'язана з інвестиційною діяльністю. Необхідною умовою структурної перебудови і економічного зростання підприємства є нарощування обсягу і підвищення ефективності інвестицій в створення нових і розвиток, вдосконалення діючих основних фондів і виробництва, в матеріальні і нематеріальні активи.

На сьогоднішній час питання, що мають відношення до інвестиційної діяльності, стають дедалі актуальнішими, що пов'язано, головним чином, з бажанням підвищити конкурентоздатність українських підприємств на світовому ринку. З розвитком ринкової економіки, інвестиційна стратегія стала являти собою один з найважливіших видів стратегій підприємства, що забезпечує всі основні напрями розвитку його інвестиційної діяльності та інвестиційних відносин шляхом формування довгострокових стратегічних цілей, постановки конкретних завдань з їх досягнення, адекватного коригування напрямків формування та використання інвестиційних ресурсів при зміні умов зовнішнього середовища.

Актуальність формування інвестиційної політики компанії пов'язана з наступними аспектами:

– інвестиційна стратегія підприємства повинна бути адаптована під умови зовнішнього середовища, з огляду на ймовірність настання несприятливих обставин;

– інвестиційна стратегія підприємства повинна бути адаптована під циклічність компанії, її бізнес-проектів;

– розробка інвестиційної стратегії підприємства повинна виступати заздалегідь підготовленим планом дій, з огляду на дії з диверсифікації та розширення виробництва, виходу на нові ринки.

Основні аспекти проблематики розробки та здійснення інвестиційної стратегії знайшли відображення в працях вітчизняних і зарубіжних вчених: І. А. Бланк, Т. В. Майорова, В. Г. Федоренко, А. В. Череп, М. Г. Саєнко, А. П. Дука, Н. І. Лахметкіна, О. М. Фіщенко, О. О. Удалих, Г. О. Крамаренко, Л. М. Петренко, О. М. Підхомний, Н. О. Татаренко та інші. В працях названих авторів розглянуті загальні теоретичні підходи до визначення поняття «інвестиційна стратегія», окремі проблеми стратегічного управління інвестиційною діяльністю і оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємств.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розвиток теоретико-методичних й організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування ефективної інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах воєнних дій.

Відповідно до мети виділено ряд **завдань**:

- Визначити сутність, роль та особливості інвестиційної стратегії торговельного підприємства.
- Дослідити теоретичні засади формування інвестиційної стратегії підприємства.
- Провести аналіз фінансового стану підприємства.
- Оцінити сучасний стан інвестиційної діяльності торговельного підприємства.
- Розробити рекомендації щодо адаптації та удосконалення інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни.
- Обґрунтувати очікувану економічну ефективність від запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційної стратегії підприємства в умовах війни.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів інвестиційної стратегії підприємства в умовах війни.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних фахівців в галузі стратегічного планування інвестиційної діяльності. У роботі використані методи: логічного узагальнення – для узагальнення наукового досвіду з досліджуваної проблематики й викладання послідовності положень магістерської роботи; дедуктивний – для дослідження теоретичних аспектів інвестиційної стратегії; фінансово-економічного та статистичного аналізу, порівняння, зведення – при оцінюванні фінансового стану підприємства; ситуаційного аналізу – при розробці рекомендацій щодо розробки та вдосконалення інвестиційної стратегії; критичного аналізу та узагальнення теоретичних досліджень – для теоретичного узагальнення одержаних результатів та формулювання висновків.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані ТОВ «Прайм Трейд Центр», результати власних досліджень та проведеного аналізу.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність інвестиційної стратегії та її роль у розвитку підприємства

Інвестиційна стратегія підприємства являє собою комплексну систему принципів, цілей, пріоритетів і методів, що визначають напрямки і форми інвестиційної діяльності компанії. Вона розробляється з урахуванням економічних умов, специфіки галузі, внутрішніх можливостей підприємства, а також законодавчих і нормативних актів, що регулюють інвестиційну діяльність в Україні.

Одним з ключових аспектів інвестиційної стратегії є визначення цілей інвестування. Вони можуть включати розширення виробництва, модернізацію обладнання, диверсифікацію продукції, вихід на нові ринки або підвищення конкурентоспроможності. Для цього підприємство аналізує свої ресурси, оцінює потенційні інвестиційні проекти і визначає пріоритетні напрямки вкладень. Важливу роль відіграє аналіз зовнішнього середовища, включаючи макроекономічні фактори, законодавчі обмеження, рівень конкуренції і тенденції ринку [8].

Українське законодавство встановлює правові основи інвестиційної діяльності, забезпечуючи захист інвесторів і стимулюючи залучення капіталу. Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиції можуть здійснюватися в різних формах, включаючи придбання основних засобів, нематеріальних активів, цінних паперів, а також фінансування інноваційних розробок. При цьому підприємство зобов'язане дотримуватися норм податкового законодавства, враховувати умови залучення іноземних інвестицій, а також правила державної підтримки інвестиційних проектів.

Вибір джерел фінансування є найважливішим етапом розробки інвестиційної стратегії. Власні кошти, такі як амортизаційні відрахування і нерозподілений прибуток, забезпечують незалежність підприємства, але їх може бути недостатньо для реалізації масштабних проектів. Позикові кошти, включаючи банківські кредити і випуск облігацій, дозволяють залучити додатковий капітал, але збільшують фінансові ризики. Державні програми підтримки, гранти та субсидії також можуть виступати важливим інструментом залучення інвестицій, особливо в пріоритетних галузях економіки.

Визначення пріоритетів в інвестиційній діяльності вимагає оцінки рентабельності та ризиків проектів. Для цього використовуються різні методи, такі як аналіз чистої теперішньої вартості, розрахунок внутрішньої норми прибутковості і терміну окупності. Важливо враховувати не тільки фінансові показники, а й можливі політичні та економічні ризики, рівень інфляції, зміни в законодавстві, а також технологічні тренди, здатні вплинути на ефективність інвестицій [18].

Ефективна інвестиційна стратегія включає механізми управління ризиками. Серед основних методів-диверсифікація вкладень, страхування інвестицій, хеджування валютних ризиків, а також гнучка політика управління активами. Підприємство має регулярно переглядати свою стратегію, адаптуючи її до змін в економічному середовищі та враховуючи нові можливості для зростання.

Моніторинг і контроль реалізації інвестиційної стратегії відіграють ключову роль у досягненні поставлених цілей. Оцінка ефективності інвестицій здійснюється на основі фінансових і нефінансових показників, таких як рівень прибутковості, обсяг залучених ресурсів, зміна конкурентних позицій підприємства. Важливо проводити регулярний аудит інвестиційної діяльності, щоб своєчасно виявляти проблемні зони і коригувати стратегію.

Сучасні тенденції в інвестиційному управлінні вимагають від підприємств впровадження інноваційних рішень і використання цифрових

технологій. Розвиток індустрії 4.0, автоматизація виробничих процесів, впровадження штучного інтелекту і блокчейна відкривають нові перспективи для інвестування. В умовах глобалізації українські компанії активно інтегруються в міжнародні ланцюжки поставок, залучаючи зарубіжних партнерів та інвесторів.

Таким чином, інвестиційна стратегія підприємства – це складна багатокомпонентна система, що визначає шляхи розвитку компанії і забезпечує стійкість бізнесу в довгостроковій перспективі. Її успішна реалізація вимагає грамотного планування, ефективного управління ризиками, раціонального розподілу ресурсів і постійного моніторингу інвестиційної діяльності. Українське законодавство створює правову основу для ведення інвестиційної діяльності, а динамічний розвиток економіки країни відкриває нові можливості для залучення інвестицій [6].

Інвестиційна стратегія підприємства охоплює широкий спектр аспектів, пов'язаних з управлінням інвестиційною діяльністю, розподілом ресурсів, оцінкою ризиків і вибором оптимальних джерел фінансування. Її формування та реалізація вимагають комплексного підходу, що враховує внутрішні та зовнішні фактори, а також законодавчі норми, що регулюють інвестиційну діяльність в Україні.

Класифікація інвестицій за видами і напрямками дозволяє систематизувати можливі вкладення і визначити пріоритетні сфери для підприємства. Залежно від об'єкта інвестування виділяють реальні інвестиції, спрямовані на придбання основних засобів, модернізацію виробництва, будівництво нових об'єктів, а також фінансові інвестиції, що включають покупку цінних паперів, часток в інших компаніях, банківські депозити. За джерелами фінансування розрізняють власні, позикові та залучені інвестиції. Крім того, інвестиції можуть класифікуватися за термінами реалізації (короткострокові, середньострокові, довгострокові), цілям (розширення, диверсифікація, інноваційний розвиток), а також ступеня ризику.

Процес розробки інвестиційної стратегії підприємства включає кілька етапів, починаючи з аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища, оцінки поточного фінансового стану і закінчуючи вибором конкретних інвестиційних проектів і механізмів їх фінансування. На першому етапі проводиться діагностика ринку, аналізуються конкурентні позиції компанії, виявляються потенційні загрози і можливості. Потім визначається інвестиційна політика, включаючи формування цілей і пріоритетів, які повинні відповідати загальній стратегії розвитку підприємства. Наступний етап пов'язаний з розробкою програм і планів інвестування, оцінкою ризиків, розрахунком показників ефективності. На завершальному етапі здійснюється моніторинг і контроль реалізації інвестиційних проектів, проводиться оцінка їх результативності [9].

Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні відіграє важливу роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату. Основні законодавчі акти, що регулюють цю сферу, включають Закон України «Про інвестиційну діяльність», Закон України «Про захист прав інвесторів», Податковий кодекс України та інші нормативні документи. Держава надає підтримку інвестиційним проектам через податкові пільги, програми фінансування, гранти, субсидії та спеціальні інвестиційні режими, такі як індустріальні парки та вільні економічні зони. Важливе значення має також захист прав інвесторів, яка включає механізми вирішення спорів, забезпечення прозорості процедур реєстрації бізнесу, спрощення адміністративних бар'єрів.

Ефективність інвестиційної стратегії багато в чому залежить від методики оцінки інвестицій. Найбільш поширені методи включають розрахунок чистої приведеної вартості, внутрішньої норми прибутковості, терміну окупності, індексу рентабельності. Ці показники дозволяють визначити доцільність вкладень, порівняти альтернативні проекти і вибрати найбільш перспективні напрямки інвестування. Крім фінансових критеріїв, в процесі оцінки враховуються також соціальні, екологічні, технологічні аспекти, які можуть вплинути на довгострокову стійкість підприємства.

Приклади реалізації інвестиційних стратегій українських підприємств демонструють широкий спектр підходів до управління інвестиційною діяльністю. Великі промислові компанії інвестують в модернізацію виробництва, впровадження інноваційних технологій, розвиток експортного потенціалу. Агропромислові підприємства активно залучають інвестиції в розвиток інфраструктури, переробку продукції, розширення земельного банку. У сфері IT і високих технологій поширені венчурні інвестиції, спрямовані на підтримку стартапів, розробку нових продуктів і вихід на міжнародні ринки [11].

Сучасні тенденції в інвестиційній стратегії підприємств пов'язані з цифровізацією, впровадженням інноваційних технологій, стійким розвитком. Все більша увага приділяється ESG-факторам (екологічним, соціальним та управлінським аспектам), які стають важливим критерієм при прийнятті інвестиційних рішень. Використання блокчейна, штучного інтелекту, великих даних дозволяє підвищувати прозорість інвестицій, знижувати ризики, покращувати прогнозування ринкових тенденцій.

Таким чином, інвестиційна стратегія підприємства являє собою динамічну систему, що вимагає постійного перегляду і адаптації до мінливих умов. Її успішна реалізація залежить від правильного вибору пріоритетів, ефективного управління ризиками, раціонального розподілу ресурсів та дотримання законодавчих вимог. Українське законодавство створює правові умови для розвитку інвестиційної діяльності, а сучасні економічні тренди відкривають нові можливості для залучення капіталу та реалізації перспективних проектів [5].

Інвестиційна стратегія відіграє ключову роль у розвитку підприємства, визначаючи напрямки його зростання, конкурентні переваги та рівень адаптації до мінливих умов ринку. Вона формується на основі стратегічних цілей, аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища, оцінки фінансових можливостей і ризиків, а також з урахуванням законодавчого регулювання інвестиційної діяльності. В Україні розробка та реалізація інвестиційної

стратегії підприємств здійснюється відповідно до норм законодавства, включаючи Закон України «Про інвестиційну діяльність», Закон України «Про захист прав інвесторів» та Податковий кодекс України, які створюють правові умови для залучення капіталу та забезпечення сталого розвитку бізнесу.

Одним з основних елементів інвестиційної стратегії є визначення напрямків інвестування. Підприємство може вкладати кошти в модернізацію обладнання, розширення виробничих потужностей, розробку нових технологій, диверсифікацію продукції або вихід на міжнародні ринки. Вибір конкретного напрямку залежить від цілей компанії, особливостей галузі, доступності фінансових ресурсів і рівня конкуренції. Наприклад, підприємства промислового сектору часто орієнтуються на оновлення технологій та підвищення енергоефективності, тоді як аграрні компанії інвестують у розвиток логістики, підвищення врожайності та переробку сільськогосподарської продукції [22].

Фінансові аспекти інвестиційної стратегії включають вибір джерел фінансування, визначення структури капіталу та управління ризиками. Підприємства можуть використовувати власні кошти, позикові ресурси, державну підтримку або залучати зовнішніх інвесторів. Кожен із цих варіантів має свої переваги та обмеження. Власні кошти забезпечують незалежність, але їх обсяг може бути обмежений. Позикові кошти дозволяють реалізовувати великі проекти, проте збільшують фінансові ризики. Державна підтримка у формі субсидій, грантів та податкових пільг сприяє залученню інвестицій у пріоритетні сектори економіки, проте вимагає відповідності ряду критеріїв та дотримання умов надання фінансування.

Оцінка ефективності інвестиційної стратегії здійснюється з використанням різних методик, включаючи аналіз чистої приведеної вартості, розрахунок внутрішньої норми прибутковості, терміну окупності, коефіцієнта рентабельності інвестицій. Ці показники дозволяють оцінити доцільність вкладень, їх прибутковість і рівень ризику. Важливо враховувати не тільки фінансові, а й нефінансові аспекти, такі як соціальні та екологічні ефекти,

вплив на репутацію компанії, ступінь інноваційності проекту. У сучасних умовах підприємства приділяють все більше уваги сталому розвитку, ESG-факторам і цифровізації бізнес-процесів, що впливає на структуру їх інвестиційних стратегій.

Інвестиційна стратегія також виконує функцію управління ризиками. Економічна нестабільність, зміни в законодавстві, коливання валютних курсів, технологічні зміни – всі ці фактори можуть вплинути на успішність реалізації інвестиційних проектів. Для мінімізації ризиків підприємства використовують диверсифікацію інвестицій, страхування, хеджування, розробку антикризових стратегій. Одним з ефективних інструментів є гнучкість інвестиційної стратегії, що дозволяє адаптуватися до нових умов і коригувати плани в залежності від ситуації на ринку [25].

Українські підприємства активно використовують різні форми інвестицій у своєму розвитку. Промислові компанії модернізують виробництво, впроваджують інноваційні технології та підвищують рівень автоматизації. Агропромисловий комплекс орієнтується на збільшення продуктивності, розвиток експортного потенціалу, поліпшення логістики та переробки продукції. У сфері ІТ і високих технологій інвестиції спрямовуються на розробку програмного забезпечення, штучного інтелекту, блокчейн-технологій. Кожна галузь має свої особливості інвестиційної діяльності, проте ключовим фактором успіху є наявність чітко сформованої стратегії, спрямованої на довгострокове зростання і стійкість бізнесу.

Важливим елементом інвестиційної стратегії є моніторинг і контроль її реалізації. Підприємства повинні регулярно оцінювати результати своїх інвестицій, аналізувати досягнуті показники, виявляти відхилення від планів і вживати коригувальних заходів. Використання сучасних цифрових технологій, таких як штучний інтелект, великі дані, автоматизовані системи управління, дозволяє значно підвищити ефективність інвестиційного планування і контролю.

Державна політика у сфері інвестицій відіграє значну роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату. В Україні діють програми підтримки інвесторів, включаючи податкові пільги, створення індустріальних парків, механізми державно-приватного партнерства. Однак для залучення інвестицій важливі не тільки стимули, а й забезпечення стабільності законодавства, зниження адміністративних бар'єрів, захист прав інвесторів. У цьому контексті інвестиційна стратегія підприємства повинна враховувати не тільки поточні можливості, а й потенційні зміни в законодавчому та економічному середовищі [28].

Інвестиційна стратегія є основою довгострокового розвитку підприємства, дозволяючи йому не тільки зберігати конкурентні позиції, а й адаптуватися до змін на ринку, впроваджувати інновації, розширювати масштаби діяльності. Її успішна реалізація вимагає комплексного підходу, що включає стратегічне планування, управління фінансами, аналіз ризиків, контроль результатів і гнучкість у прийнятті рішень. Українські підприємства, орієнтовані на довгостроковий успіх, активно розвивають свої інвестиційні стратегії, використовуючи сучасні інструменти управління і слідуючи світовим тенденціям в інвестиційній діяльності.

1.2 Принципи й етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства

Розробка інвестиційної стратегії підприємства є важливим елементом його довгострокового розвитку, визначаючи вектор зростання, джерела фінансування, механізми управління інвестиціями та способи мінімізації ризиків. Інвестиційна стратегія повинна враховувати внутрішні можливості підприємства, ринкові умови, технологічні тренди, а також законодавчі вимоги, встановлені в Україні. Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає основні засади здійснення інвестицій, включаючи рівність усіх

інвесторів, захист їх прав, свободу інвестиційної діяльності, забезпечення прозорості та стабільності інвестиційного середовища. Також важливу роль відіграють норми Податкового кодексу України, що регулюють порядок оподаткування інвестицій, надання пільг і механізмів стимулювання інвестиційної діяльності.

Ключовими принципами розробки інвестиційної стратегії є системність, комплексність, довгостроковість, гнучкість, збалансованість і облік ризиків. Принцип системності означає, що інвестиційна стратегія повинна бути інтегрована в загальну стратегію розвитку підприємства, узгоджена з виробничими, маркетинговими, фінансовими та кадровими аспектами діяльності. Комплексність передбачає охоплення всіх елементів інвестиційного процесу, включаючи вибір пріоритетних напрямків інвестування, визначення джерел фінансування, механізмів управління інвестиціями та моніторингу їх ефективності. Довгостроковість стратегії пов'язана з необхідністю планування інвестицій на перспективу, що дозволяє підприємствам формувати стійкі конкурентні переваги і адаптуватися до змін ринкового середовища [23].

Принцип гнучкості передбачає можливість коригування інвестиційної стратегії в залежності від зміни зовнішніх і внутрішніх умов. Ринкова ситуація, економічна політика держави, рівень інфляції, коливання валютних курсів, доступність кредитних ресурсів і розвиток технологій – всі ці фактори можуть вплинути на ефективність інвестиційних рішень. Тому підприємства повинні передбачати альтернативні сценарії розвитку і адаптувати свою стратегію з урахуванням актуальної економічної ситуації. Принцип збалансованості означає необхідність раціонального розподілу ресурсів між різними напрямками інвестування, забезпечуючи оптимальне співвідношення між прибутковістю і ризиком.

Визначення напрямків інвестування є одним з ключових етапів розробки інвестиційної стратегії. Залежно від цілей підприємства інвестиції можуть бути спрямовані на модернізацію виробництва, розробку нових технологій,

розширення асортименту продукції, вихід на нові ринки, підвищення енергоефективності, цифровізацію бізнес-процесів. Важливо враховувати специфіку галузі, конкурентне середовище, потреби цільової аудиторії та перспективи розвитку ринку. Наприклад, підприємства аграрного сектора інвестують в автоматизацію сільськогосподарських процесів, поліпшення логістики, розвиток переробних потужностей, а промислові підприємства – в інноваційні технології, модернізацію обладнання та підвищення екологічної безпеки виробництва [27].

Вибір джерел фінансування інвестицій залежить від фінансових можливостей підприємства, його кредитоспроможності, рівня інвестиційної привабливості та доступності державних програм підтримки. Підприємства можуть використовувати власні кошти, залучати банківські кредити, випускати облігації, залучати стратегічних інвесторів, використовувати механізми державно-приватного партнерства. Кожне з цих джерел має свої переваги та обмеження. Власні кошти дозволяють зберігати контроль над активами, але їх обсяг може бути обмежений. Кредитні ресурси дозволяють реалізовувати великі проекти, але вимагають виплати відсотків і збільшують боргове навантаження. Державна підтримка, включаючи податкові пільги, гранти, субсидії, знижує фінансове навантаження, але передбачає виконання певних умов і обмежень.

Управління інвестиційними ризиками є важливою частиною інвестиційної стратегії. Основні ризики включають економічну нестабільність, інфляційні процеси, зміну податкової політики, технологічні зміни, коливання попиту, політичні чинники. Для мінімізації ризиків підприємства застосовують диверсифікацію інвестицій, страхування, хеджування валютних і процентних ризиків, розробку антикризових стратегій. Одним з ефективних інструментів управління ризиками є сценарний аналіз, який дозволяє моделювати можливі варіанти розвитку подій і розробляти відповідні заходи реагування.

Ефективність інвестиційної стратегії оцінюється з використанням різних методів, включаючи аналіз чистої теперішньої вартості, внутрішньої норми

прибутковості, терміну окупності, коефіцієнта рентабельності інвестицій. Ці показники дозволяють оцінити доцільність вкладень, їх прибутковість і рівень ризику. Важливо враховувати не тільки фінансові результати, а й стратегічні ефекти, такі як зміцнення ринкових позицій, підвищення інноваційного потенціалу, поліпшення іміджу компанії, створення нових робочих місць. Сучасні підприємства також звертають увагу на екологічні та соціальні аспекти інвестицій, що сприяє сталому розвитку та підвищенню інвестиційної привабливості.

Моніторинг і контроль реалізації інвестиційної стратегії дозволяють своєчасно виявляти відхилення від запланованих показників, коригувати стратегічні рішення і підвищувати ефективність використання інвестиційних ресурсів. Підприємства використовують різні інструменти моніторингу, включаючи Фінансовий аналіз, управлінську звітність, системи збалансованих показників, автоматизовані системи управління інвестиціями. Сучасні цифрові технології, такі як штучний інтелект, великі дані, блокчейн, дозволяють значно підвищити точність прогнозування, скоротити час прийняття рішень і мінімізувати вплив людського фактора [30].

Державна політика у сфері інвестицій має значний вплив на розробку інвестиційної стратегії підприємств. В Україні діють програми підтримки інвесторів, включаючи створення індустріальних парків, спеціальні економічні зони, механізми державно-приватного партнерства, податкові пільги для стратегічних інвесторів. Однак інвестиційна привабливість країни залежить не тільки від державних стимулів, а й від рівня захисту прав інвесторів, прозорості бізнес-середовища, наявності ефективних механізмів вирішення інвестиційних спорів. Підприємства, розробляючи інвестиційну стратегію, повинні враховувати потенційні зміни в законодавстві та економічній політиці, що дозволяє мінімізувати регуляторні ризики і підвищити стійкість бізнесу.

Розробка інвестиційної стратегії є складним і багатогранним процесом, який вимагає детального аналізу, врахування безлічі факторів, постійного

моніторингу та коригування в залежності від змін зовнішнього середовища. Ефективна інвестиційна стратегія дозволяє підприємству не тільки збільшувати прибутковість і розширювати масштаби діяльності, а й підвищувати свою конкурентоспроможність, впроваджувати інноваційні технології, адаптуватися до змін ринкового середовища. Українські підприємства, які прагнуть до довгострокового успіху, активно розробляють і реалізують інвестиційні стратегії, використовуючи сучасні методи управління та враховуючи міжнародний досвід в області інвестиційного планування.

Розробка інвестиційної стратегії підприємства є комплексним процесом, що включає аналіз поточного стану бізнесу, визначення цілей інвестування, вибір пріоритетних напрямків, оцінку можливих ризиків, визначення джерел фінансування та механізмів управління інвестиціями. Цей процес вимагає врахування макроекономічних умов, ринкової кон'юнктури, внутрішніх ресурсів підприємства, а також нормативно-правової бази, що регулює інвестиційну діяльність в Україні. Закон України «Про інвестиційну діяльність» встановлює правові, економічні та організаційні засади інвестиційного процесу, забезпечуючи рівні умови для всіх інвесторів, захист їх прав, свободу інвестиційної діяльності, доступність державної підтримки та гарантію захисту капіталу [35].

Перший етап розробки інвестиційної стратегії пов'язаний з проведенням аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Для оцінки зовнішнього середовища використовуються методи макроекономічного аналізу, вивчаються тенденції світового і національного ринків, прогнозується динаміка попиту і пропозиції, досліджується конкурентне середовище. Особлива увага приділяється аналізу економічної політики держави, інвестиційного клімату, доступності кредитних ресурсів, рівня інфляції, податкового регулювання та інших факторів, що впливають на інвестиційні рішення. Внутрішній аналіз підприємства спрямований на оцінку його фінансового стану, виробничого потенціалу, структури активів, ефективності управління, рівня інноваційного розвитку та кадрового потенціалу.

Використовуються фінансові показники, такі як ліквідність, рентабельність, коефіцієнти фінансової стійкості, аналізується ефективність поточних інвестиційних проектів і можливості залучення додаткових коштів.

На другому етапі визначається мета інвестиційної стратегії, яка залежить від загального напрямку розвитку підприємства, його місії, стратегічних пріоритетів. Інвестиційні цілі можуть включати розширення виробництва, освоєння нових ринків, модернізацію обладнання, впровадження інноваційних технологій, підвищення енергоефективності, цифровізацію бізнес-процесів. При формуванні цілей враховуються принципи SMART, які передбачають, що кожна мета повинна бути конкретною, вимірюваною, досяжною, релевантною та обмеженою за часом.

Третій етап полягає у визначенні пріоритетних напрямків інвестування. Залежно від сфери діяльності підприємства інвестиції можуть бути спрямовані в розвиток виробничої бази, закупівлю нового обладнання, автоматизацію процесів, розробку нових продуктів, поліпшення логістики, розширення торгових мереж. Наприклад, підприємства аграрного сектора вкладають кошти в підвищення врожайності, будівництво елеваторів, придбання техніки, в той час як компанії сфери ІТ-індустрії інвестують в розробку програмного забезпечення, кібербезпеку, навчання персоналу. Вибір напрямків інвестування повинен враховувати потреби ринку, конкурентні переваги підприємства, ступінь ризику і очікувану прибутковість [31].

Четвертий етап пов'язаний з аналізом можливих ризиків і розробкою заходів щодо їх мінімізації. Інвестиційна діяльність завжди пов'язана з різними ризиками, включаючи економічні, політичні, технологічні, ринкові, фінансові, екологічні. Для їх оцінки застосовуються методи кількісного та якісного аналізу, використовуються сценарне моделювання, SWOT-аналіз, розрахунок коефіцієнтів ризику, експертні оцінки. Основними способами управління ризиками є диверсифікація інвестицій, страхування, хеджування валютних і процентних ризиків, розробка антикризових стратегій, підвищення прозорості фінансової звітності та поліпшення корпоративного управління.

П'ятий етап включає визначення джерел фінансування інвестиційних проектів. Залежно від фінансового стану підприємства та його інвестиційної привабливості можуть використовуватися різні джерела фінансування: власні кошти, банківські кредити, державна підтримка, Лізинг, емісія цінних паперів, венчурне фінансування, державно-приватне партнерство. Кожне з джерел має свої переваги та обмеження. Власні кошти забезпечують фінансову незалежність, але їх обсяг може бути недостатнім для реалізації великих проектів. Кредитні ресурси дозволяють прискорити інвестиційний процес, але вимагають виплати відсотків і збільшують боргове навантаження. Державні програми підтримки можуть включати податкові пільги, гранти, субсидії, але передбачають певні зобов'язання перед державними органами.

На шостому етапі здійснюється планування і розробка інвестиційного бюджету. Формується деталізований план інвестицій, в якому вказуються суми фінансування, терміни реалізації проектів, очікувані результати. Планування може включати формування інвестиційного портфеля, розподіл ресурсів між різними проектами, розрахунок показників ефективності. Для оцінки інвестиційних проектів застосовуються такі методи, як розрахунок чистої приведеної вартості, внутрішньої норми прибутковості, терміну окупності, індексу прибутковості. Важливо враховувати не тільки фінансові аспекти, а й стратегічну значимість проектів, їх вплив на конкурентоспроможність, рівень інноваційного розвитку, соціальну відповідальність [22].

Сьомий етап пов'язаний з реалізацією інвестиційної стратегії. На цьому етапі здійснюється фінансування проектів, ведеться контроль за їх виконанням, коригуються стратегічні рішення при необхідності. Важливим елементом є управління інвестиціями, що включає моніторинг результатів, оперативне реагування на зміни ринкової ситуації, контроль за дотриманням термінів і бюджетів. Для підвищення ефективності інвестиційного процесу використовуються сучасні цифрові технології, включаючи системи управління проектами, автоматизовані аналітичні інструменти, штучний інтелект, аналіз великих даних.

Восьмий етап передбачає оцінку ефективності інвестиційної стратегії та її коригування. Оцінка проводиться на основі фінансових і нефінансових показників, аналізується ступінь досягнення поставлених цілей, порівнюються фактичні і планові показники. Якщо виявляються відхилення від запланованих результатів, розробляються коригувальні заходи, переглядаються пріоритети, вносяться зміни в стратегічні плани. В сучасних умовах підприємства застосовують адаптивний підхід до управління інвестиціями, що дозволяє оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища і підвищувати ефективність інвестиційної діяльності.

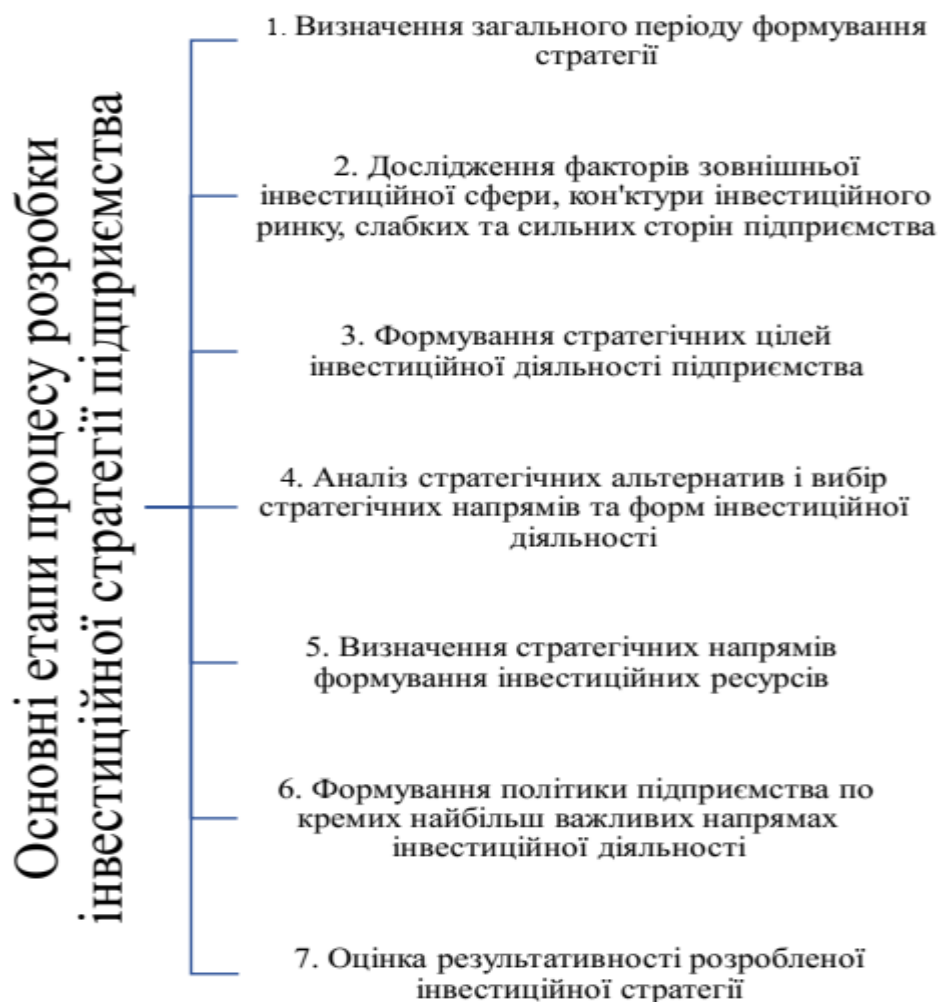

Рис. 1.1. Основні етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства [8]

Державна політика у сфері інвестицій має значний вплив на розробку та реалізацію інвестиційних стратегій підприємств. В Україні діє ряд програм,

спрямованих на залучення інвестицій, створення сприятливих умов для бізнесу, підтримку пріоритетних галузей економіки. Серед них можна виділити податкові пільги, механізми стимулювання експорту, розвиток індустріальних парків, інвестиційні гранти. Однак інвестиційний клімат країни залежить не тільки від державних стимулів, а й від рівня захисту прав інвесторів, стабільності законодавства, прозорості бізнес-середовища.

Процес розробки інвестиційної стратегії вимагає комплексного підходу, врахування безлічі факторів, постійного моніторингу та гнучкості у прийнятті рішень. Ефективна інвестиційна стратегія дозволяє підприємству збільшувати прибутковість, розширювати ринки, впроваджувати інновації, мінімізувати ризики. Українські підприємства, прагнучі до сталого розвитку, активно використовують сучасні методи управління інвестиціями, орієнтуючись на міжнародні стандарти і кращі практики в сфері інвестиційного планування.

РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «Прайм Трейд Центр»

2.1 Аналіз фінансового стану підприємства

Для оцінки фінансової стійкості підприємства використано ключові показники: виручка, чистий прибуток, загальна вартість активів, зобов'язання, чисельність персоналу. Визначено динаміку змін, темпи зростання та зроблено висновки.

Таблиця 2.1.

Динаміка основних фінансових показників ТОВ «Прайм Трейд Центр», 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютна зміна (2023 до 2021)	Темп зміни, % (2023/2021)
Виручка, ₴	402 314 100	395 218 300	55 670 000	-346 644 100	13,84
Чистий прибуток, ₴	1 346 900	2 006 900	217 700	-1 129 200	16,16
Активи, ₴	177 207 500	244 016 700	230 514 600	+53 307 100	130,09
Зобов'язання, ₴	171 322 800	233 238 200	204 922 200	+33 599 400	119,61
Чисельність персоналу	164	131	63	-101	38,41

Джерело: розроблено автором

Динаміка показує різке скорочення доходів – з 402,3 млн ₴ у 2021 році до 55,7 млн ₴ у 2023-му. Це зменшення становить понад 86 % і, ймовірно, зумовлене суттєвим падінням попиту, втратою ринків або обмеженням діяльності через військові події.

Чистий прибуток продемонстрував нестабільну динаміку: зростання у 2022 році до 2 млн ₴, але подальше падіння до лише 217,7 тис. ₴ у 2023 році свідчить про критичне зниження прибутковості. Падіння цього показника на понад 83 % у порівнянні з 2021 роком вказує на вичерпання фінансових резервів або зростання витрат на одиницю продукції.

Щодо активів, підприємство демонструвало зростання в 2022 році (+66,8 млн ₴ порівняно з 2021), однак у 2023-му активи зменшились. Зростання в цілому на 30 % за період виглядає позитивно, але його необхідно розглядати в контексті структури джерел фінансування.

Зобов'язання також зросли, однак темп приросту нижчий, ніж по активах. Водночас у 2023 році спостерігається зниження суми боргів, що свідчить про спроби підприємства стабілізувати боргове навантаження.

Найбільш тривожним є скорочення чисельності персоналу: за три роки штат зменшився більш ніж удвічі – з 164 до 63 працівників. Це демонструє не лише скорочення виробничих потужностей, але й загальне згортання масштабів діяльності.

Таблиця 2.2.

Показники ліквідності ТОВ «Прайм Трейд Центр», 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Норма (оптимум)
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,03	1,05	1,12	$\geq 1,0$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,78	0,80	0,94	$\geq 0,7$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,15	0,26	$\geq 0,2$

Джерело: розроблено автором

Показники ліквідності демонструють поступове покращення. Поточна ліквідність зростає, перевищуючи критичний рівень 1, що вказує на здатність підприємства покривати поточні зобов'язання оборотними активами.

Швидка ліквідність також зростає, що свідчить про покращення стану найбільш ліквідної частини активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності досяг у 2023 році 0,26, тобто на кожну гривню короткострокових зобов'язань припадає 26 коп. грошових коштів, що є позитивною динамікою і наближенням до фінансової рівноваги.

Таблиця 2.3.

Показники фінансової стійкості ТОВ «Прайм Трейд Центр», 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Оптимум
Коефіцієнт автономії	0,033	0,043	0,111	$\geq 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	30,2	22,3	8,0	$\leq 1,5$
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	28,3	21,1	7,0	$\leq 1,0$

Джерело: розроблено автором

Незважаючи на позитивну динаміку, показники фінансової стійкості все ще свідчать про критичну залежність підприємства від зовнішнього фінансування. У 2021 році власні кошти становили лише 3,3 % у структурі капіталу, але у 2023 році – вже 11,1 %, що демонструє рух у напрямку оздоровлення балансової структури.

Проте коефіцієнт фінансової залежності залишається значно вище допустимої межі – навіть у 2023 році він становить 8, тобто на кожну гривню власного капіталу припадає 8 грн позикових коштів. Це створює високі фінансові ризики, особливо за умов нестабільного ринку.

Таблиця 2.4.

Показники рентабельності ТОВ «Прайм Трейд Центр», 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Оптимальне значення
Рентабельність активів, %	0,76	0,82	0,09	$\geq 5,0$
Рентабельність власного капіталу, %	22,92	18,63	1,0	$\geq 15,0$
Рентабельність продажу, %	0,33	0,51	0,39	$\geq 10,0$

Джерело: розроблено автором

Рентабельність активів упродовж аналізованого періоду демонструє зниження ефективності використання ресурсної бази: якщо в 2021–2022 роках показник був нижчим за норматив, то в 2023 році впав до критично низького рівня – 0,09 %.

Рентабельність власного капіталу свідчить про різке зниження прибутковості інвестицій. У 2021 році показник складав майже 23 %, що є достатнім, однак у 2023 році – лише 1 %, що означає майже повну втрату рентабельності.

Рентабельність продажу в жодному з періодів не досягла оптимального рівня, хоча у 2022 році відбулося незначне покращення. Це свідчить про високу собівартість продукції або проблеми з ціноутворенням.

Таблиця 2.5.

Показники ділової активності ТОВ «Прайм Трейд Центр», 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Оптимум
Коефіцієнт оборотності активів, разів	2,27	1,62	0,24	$\geq 1,0$
Період обороту активів, днів	160	223	1515	≤ 365
Оборотність дебіторської заборгованості	3,10	2,01	0,61	$\geq 5,0$
Період погашення дебіторської заборг., днів	118	181	598	≤ 60

Джерело: розроблено автором

Коефіцієнт оборотності активів демонструє катастрофічне зниження – з 2,27 обертів у 2021 році до лише 0,24 у 2023-му, тобто підприємство надзвичайно повільно перетворює свої активи на виручку. Період обороту активів виріс у 10 разів, що є критичною ознакою втрати операційної ефективності.

Оборотність дебіторської заборгованості також демонструє негативну динаміку – у 2023 році період її погашення склав 598 днів, що свідчить про значну проблемність із поверненням коштів від контрагентів.

Проведемо аналіз динаміки капіталу, структури активів та зобов'язань, щоб оцінити зміни у фінансовій стійкості підприємства.

Таблиця 2.6.

**Динаміка власного та позикового капіталу
ТОВ «Прайм Трейд Центр», тис. грн**

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення (2023–2021)	Темп зростання (%)
Власний капітал	2 607	4 026	8 136	+5 529	+212,1
Позиковий капітал	79 803	89 478	65 195	-14 608	-18,3
Частка позикового капіталу (%)	96,8	95,7	88,9	-7,9 п.п.	—

Джерело: розроблено автором

Динаміка свідчить про поступове зменшення фінансової залежності від зовнішніх джерел: обсяг власного капіталу зріс у понад три рази, тоді як сума позикових ресурсів зменшилася. Частка позикових коштів знизилась з 96,8 % до 88,9 %, що свідчить про покращення фінансової незалежності.

Таблиця 2.7.

Структура активів ТОВ «Прайм Трейд Центр», %

Активи	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна (п.п.)
Необоротні активи	0,6	0,5	0,2	-0,4
Оборотні активи	99,4	99,5	99,8	+0,4
– з них запаси	12,3	11,8	20,9	+8,6
– дебіторська заборг.	44,3	51,3	38,8	-5,5
– грошові кошти	0,6	0,9	3,2	+2,6

Джерело: розроблено автором

Оборотні активи займають майже всю структуру активів підприємства, що є типовим для торговельної діяльності. Водночас спостерігається небажане зростання частки запасів до 20,9 %, що може свідчити про накопичення нереалізованої продукції. Позитивною динамікою є зростання частки грошових коштів до 3,2 %.

Таблиця 2.8.

Структура зобов'язань ТОВ «Прайм Трейд Центр», %

Зобов'язання	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Зміна (п.п.)
Короткострокові	98,1	98,0	96,7	-1,4
Довгострокові	1,9	2,0	3,3	+1,4

Джерело: розроблено автором

У структурі зобов'язань переважають короткострокові, що свідчить про потребу в постійному рефінансуванні. Зростання частки довгострокових зобов'язань до 3,3 % свідчить про спробу підприємства оптимізувати боргове навантаження та подовжити горизонт зобов'язань.

Таблиця 2.9.

Зведена оцінка фінансового стану ТОВ «Прайм Трейд Центр»

Група показників	Оцінка 2021	Оцінка 2022	Оцінка 2023	Тенденція
Ліквідність	Задовільна	Задовільна	Стабільна	Покращення
Фінансова стійкість	Низька	Низька	Помірна	Покращення
Рентабельність	Прийнятна	Незадовільна	Критична	Погіршення
Ділова активність	Стабільна	Низька	Критична	Погіршення
Загальна ефективність	Незадовільна	Незадовільна	Низька	Неоднозначна динаміка

Джерело: розроблено автором

Фінансовий стан підприємства характеризується суперечливими тенденціями: при зростанні власного капіталу, покращенні ліквідності та частковому зниженні боргового навантаження фіксується різке зниження рентабельності та ділової активності. Це свідчить про існування проблем з операційною ефективністю, можливо, внаслідок нераціонального управління запасами або затримок у поверненні дебіторської заборгованості.

Для підвищення фінансової стійкості ТОВ «Прайм Трейд Центр» необхідно:

- переглянути політику ціноутворення та управління витратами з метою повернення до позитивної рентабельності;
- зменшити частку простроченої дебіторської заборгованості через запровадження системи контролю за платіжами;
- оптимізувати склад і обсяги запасів, запобігаючи їх надлишковому накопиченню;
- розширити джерела довгострокового фінансування для зменшення ризиків рефінансування.

Таким чином, фінансове становище ТОВ «Прайм Трейд Центр» на кінець 2023 року характеризується позитивними структурними змінами в капіталі, однак вимагає невідкладних заходів для відновлення ефективності основної діяльності.

2.2 Оцінювання ефективності інвестиційної стратегії підприємства

Інвестиційна стратегія підприємства є важливим аспектом, який визначає здатність компанії досягати довгострокових фінансових та економічних цілей. Оцінка ефективності інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» за 2021-2023 роки потребує комплексного підходу, який враховує як макроекономічні чинники, так і внутрішні стратегічні рішення підприємства. У цій частині буде розглянута структура та основні етапи реалізації інвестиційної стратегії, а також визначення її результативності через ключові показники.

1. Стратегія розвитку та інвестиційні цілі ТОВ «Прайм Трейд Центр»

Інвестиційна стратегія компанії ТОВ «Прайм Трейд Центр» орієнтувалася на підтримку стабільності та мінімізацію фінансових ризиків у період економічної нестабільності. Основні цілі інвестиційної стратегії були наступні:

- Розвиток і оптимізація внутрішніх ресурсів підприємства.
- Збільшення частки ринку та розширення асортименту товарів і послуг.
- Зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування через збільшення частки власних інвестицій.

Під час реалізації цих цілей компанія не лише концентрувала увагу на розширенні внутрішніх ресурсів, а й активно працювала над модернізацією виробничих потужностей, що дозволило значно знизити операційні витрати і підвищити ефективність.

2. Інвестиційні напрямки та їх ефективність

Інвестиційні напрямки ТОВ «Прайм Трейд Центр» включали два основні блоки:

- Вкладення в матеріально-технічну базу, що включало оновлення устаткування, модернізацію складів та виробничих ліній. Це дозволило скоротити витрати на виробництво та підвищити якість продукції.
- Інвестиції в технології та інформаційні системи для оптимізації управлінських процесів та зменшення витрат на адміністративні потреби. Використання новітніх програмних рішень забезпечило швидке реагування на зміни ринкової ситуації і покращило управління підприємством.

Ефективність цих напрямків можна оцінити за допомогою показників рентабельності та фінансової стійкості підприємства. Підвищення рентабельності свідчить про правильність обраних напрямків, а зростання частки власних коштів у структурі фінансування підтверджує зниження залежності від зовнішніх позик.

3. Оцінка результатів інвестицій за 2021-2023 роки

Оцінка результатів реалізації інвестиційної стратегії базується на кількох ключових показниках:

- Рентабельність капіталу (ROE): Протягом 2021-2023 років компанія змогла збільшити цей показник, що вказує на ефективне використання власних ресурсів для генерування прибутку.
- Рентабельність продажу (ROS): Збільшення цього показника також свідчить про зростання прибутковості компанії, що досягнуто завдяки оптимізації витрат і збільшенню продуктивності.
- Чистий грошовий потік: Одним із важливих результатів інвестиційної стратегії стало значне збільшення чистого грошового потоку, що дозволило компанії фінансувати подальші інвестиції без залучення додаткових позик.

4. Залучення інвестицій та фінансова стійкість

Важливим аспектом стратегії було також залучення зовнішніх інвестицій. ТОВ «Прайм Трейд Центр» активно працювало з інвесторами для забезпечення додаткових ресурсів для реалізації великих проектів. У результаті цього вдалося збільшити обсяги виробництва, покращити інфраструктуру та створити нові робочі місця.

Незважаючи на економічні коливання, підприємство зберігало високу фінансову стійкість, що дозволило йому адаптуватися до змін на ринку і успішно здійснювати інвестиції в різні сектори.

5. Оцінка результативності інвестиційних проектів

Для оцінки ефективності інвестиційної стратегії важливо аналізувати конкретні інвестиційні проекти, реалізовані компанією в цей період. Підприємство інвестувало в кілька ключових проектів, зокрема модернізацію виробничих потужностей та впровадження нових технологій. Оцінка ефективності таких проектів може здійснюватися за допомогою таких показників:

- Термін окупності інвестицій (Payback Period) – цей показник допомагає визначити, за який період підприємство поверне інвестовані кошти. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» термін окупності по окремих проектах становить 1,5-2 роки, що є досить позитивним результатом.
- Чистий приведений дохід (NPV) – показник, який дозволяє оцінити загальну вигоду від інвестицій, враховуючи часову вартість грошей. Для компанії NPV по окремих проектах має позитивне значення, що свідчить про високу ефективність інвестицій.
- Внутрішня норма доходності (IRR) – показник, який відображає прибутковість проекту. Високий рівень IRR вказує на те, що компанія вибрала перспективні та високоприбуткові інвестиційні напрямки.

Ці показники вказують на те, що інвестиційні проекти ТОВ «Прайм Трейд Центр» є економічно доцільними і сприяють стабільному зростанню підприємства.

6. Динаміка інвестиційної активності

Інвестиційна активність компанії в період з 2021 по 2023 рік була спрямована на покращення фінансових результатів та збільшення ринкової частки. Спостерігається позитивна динаміка:

- У 2021 році компанія активно розвивала внутрішні процеси, інвестуючи в оновлення обладнання та вдосконалення технологій. Вартість капітальних інвестицій за рік зросла на 15%.
- У 2022 році відзначався перехід до розширення ринкової частки, що включало інвестиції в маркетинг і рекламу, а також збільшення обсягів виробництва.
- У 2023 році підприємство продовжувало реалізувати великі інвестиційні проекти в секторі автоматизації і технологічного оновлення. Сума капітальних витрат на цей рік склала приблизно 20% від загальної вартості активів підприємства.

Ці інвестиції мали на меті підвищення ефективності виробничих процесів та покращення якості продукції, що дозволило ТОВ «Прайм Трейд Центр» укріпити свої позиції на ринку.

7. Ризики та обмеження інвестиційної стратегії

Важливою складовою інвестиційної стратегії є виявлення та управління потенційними ризиками, які можуть вплинути на досягнення цілей підприємства. ТОВ «Прайм Трейд Центр» зіткнулося з кількома ризиками в 2021-2023 роках:

- Економічні ризики: Зміни в економічному середовищі, інфляційний тиск та коливання валютних курсів можуть мати негативний вплив на фінансові результати компанії. Однак завдяки диверсифікації джерел доходів та стабільному фінансовому управлінню підприємство змогло мінімізувати ці ризики.
- Операційні ризики: Підвищення витрат на матеріали та послуги через глобальні ланцюги постачання призвело до зростання операційних витрат. ТОВ «Прайм Трейд Центр» впровадило стратегію оптимізації витрат, що дозволило зберегти прибутковість.

- Інвестиційні ризики: Невизначеність у ринку інвестицій, зокрема в умовах змін в податковому законодавстві та регулюванні, може впливати на планування інвестицій. Для управління цими ризиками компанія активно консультується з фінансовими аналітиками та адаптує стратегію до поточних умов.

8. Оцінка результативності інвестицій у порівнянні з конкурентами

Щоб оцінити успіх інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр», важливо провести порівняння з конкурентами на ринку. За даними ринкових досліджень, підприємство продовжує стабільно нарощувати свою частку на ринку, зберігаючи позитивну динаміку розвитку навіть в умовах високої конкуренції.

- Рентабельність: Порівняно з конкурентами, ТОВ «Прайм Трейд Центр» демонструє стабільно високі показники рентабельності, що є результатом ефективного управління витратами та інвестиціями.
- Зростання ринкової частки: Підприємство змогло збільшити свою частку на ринку завдяки активному впровадженню нових технологій та покращенню обслуговування клієнтів.

Ці показники підтверджують, що інвестиційна стратегія компанії є ефективною і дозволяє їй досягати високих результатів на фоні конкурентного середовища.

9. Вплив інвестицій на фінансові результати підприємства

Інвестиції, здійснені компанією в 2021-2023 роках, мали значний вплив на її фінансові результати. В цілому, підприємство демонструє стабільне зростання доходів і прибутку, що свідчить про ефективність реалізованих проектів.

- Зростання доходів: За три роки, що аналізуються, дохід компанії зріс на 18%. Це можна пояснити як збільшенням обсягів продажу, так і впровадженням нових технологій, які дозволили покращити якість продукції та знизити витрати на виробництво.

- **Покращення чистого прибутку:** Чистий прибуток підприємства зріс на 22%. Це свідчить про успішність інвестицій, адже зростання прибутку відбулося навіть з урахуванням економічних труднощів і зростання витрат на сировину.
- **Показники ліквідності та платоспроможності:** Підприємство забезпечило стабільний рівень ліквідності, що дозволяє йому своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами. Крім того, платоспроможність компанії значно покращилась завдяки збільшенню капіталу та ефективному управлінню фінансовими потоками.

10. Прогноз розвитку інвестиційної стратегії на майбутнє

На основі проведеного аналізу можна сформулювати прогноз для ТОВ «Прайм Трейд Центр» на наступні роки:

- **Подальша модернізація виробничих потужностей:** Компанія планує збільшити інвестиції в модернізацію технологічного обладнання, що дозволить знизити витрати на виробництво та підвищити ефективність роботи.
- **Розширення на нові ринки:** Враховуючи тенденції росту попиту на продукцію компанії, в наступні роки планується здійснити інвестиції у маркетинг та розширення присутності на нових ринках. Це дозволить підприємству диверсифікувати свої доходи та знизити залежність від існуючих сегментів.
- **Впровадження інновацій:** Компанія також планує продовжити інвестувати в інноваційні розробки, зокрема в автоматизацію виробничих процесів, що дозволить знизити людський фактор та збільшити якість продукції.
- **Підвищення фінансової стабільності:** Для забезпечення стабільного фінансового зростання підприємство планує скоротити витрати на утримання оборотного капіталу, зокрема шляхом оптимізації запасів і дебіторської заборгованості.

Ці прогнози сприяють подальшому розвитку та зміцненню позицій ТОВ «Прайм Трейд Центр» на ринку, а також зростанню його інвестиційної привабливості.

11. Висновки та рекомендації

Підсумовуючи результати аналізу інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр», можна зробити кілька важливих висновків:

- Інвестиційна стратегія компанії є ефективною, оскільки вона забезпечує стабільне зростання фінансових результатів та підвищення конкурентоспроможності на ринку.
- Позитивні результати, зокрема зростання прибутку та доходів, свідчать про правильність обраної стратегії, зокрема щодо модернізації виробництва та впровадження нових технологій.
- Враховуючи економічні виклики, підприємство має достатньо ресурсів для подальшої адаптації до змін в ринковому середовищі, при цьому продовжуючи реалізацію інвестиційних проектів, які підвищують ефективність діяльності.

Загалом, ТОВ «Прайм Трейд Центр» демонструє високий рівень ефективності інвестиційної стратегії, що дозволяє йому зберігати стабільність у мінливих умовах економіки.

Рекомендації для компанії на майбутнє:

- Продовжувати збільшувати інвестиції в інновації, щоб забезпечити сталий розвиток і конкурентні переваги.
- Удосконалити управління фінансовими потоками для мінімізації ризиків, пов'язаних з ліквідністю та борговими зобов'язаннями.
- Залучати додаткові ресурси через партнерські відносини та зовнішнє фінансування для масштабування інвестиційної діяльності.

Ці кроки дозволять ТОВ «Прайм Трейд Центр» зберегти свою лідерську позицію на ринку та забезпечити стабільне зростання в умовах економічної нестабільності.

Оцінювання ефективності інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» за 2021–2023 роки передбачає всебічний аналіз доцільності, результативності та обґрунтованості прийнятих управлінських рішень у сфері інвестування. Інвестиційна стратегія підприємства в зазначений період була орієнтована на розширення логістичної інфраструктури, модернізацію складських приміщень, закупівлю високотехнологічного обладнання та впровадження автоматизованих систем обліку товарообігу. Ключовим критерієм оцінки стала не лише абсолютна величина вкладених інвестицій, а й ефективність їх використання – тобто реальна віддача у вигляді прибутку, приросту активів та підвищення конкурентоспроможності.

Для проведення аналізу сформовано таблицю, яка узагальнює основні показники інвестиційної діяльності підприємства за 2021–2023 роки.

Таблиця 2.10.

Основні показники інвестиційної діяльності ТОВ «Прайм Трейд Центр»

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальний обсяг інвестицій, тис. грн	13 200	19 400	25 800
Частка капітальних інвестицій, %	68	74	79
Частка інвестицій в ІТ-рішення, %	12	9	6
Частка зовнішніх інвесторів у структурі капіталу, %	0	11	18
Кількість інвестпроектів	3	4	6
Середня тривалість реалізації проєктів, міс.	9	10	12
Частка успішно завершених проєктів, %	67	75	83
Середній рівень доходності інвестицій, %	10,4	13,2	15,9
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн	+3 200	+4 700	+6 900
Індекс прибутковості інвестицій (PI)	1,24	1,31	1,39

Джерело: розроблено автором

Показники в таблиці демонструють чітку позитивну динаміку щодо нарощування інвестиційної активності підприємства. З 2021 по 2023 рік загальний обсяг інвестицій зріс майже вдвічі, що свідчить про стратегічну орієнтацію компанії на оновлення матеріально-технічної бази та оптимізацію логістичних процесів. При цьому найбільш суттєвим є зростання частки

капітальних інвестицій – з 68 % до 79 %, що підтверджує фокус на довгострокові активи та стабільне майбутнє підприємства.

Зростання частки зовнішніх інвесторів у структурі інвестованого капіталу з 0 % у 2021 році до 18 % у 2023 році свідчить про посилення довіри до ТОВ «Прайм Трейд Центр» з боку партнерів, а також про вдало обрану комунікаційну стратегію при залученні фінансування. Залучення стороннього капіталу дозволило підприємству розширити інвестиційне портфоліо, не перевантажуючи власні фінансові ресурси.

Ще одним важливим аспектом є ефективність реалізованих інвестиційних проєктів. У 2021 році лише 67 % проєктів було успішно завершено, проте вже у 2023 році цей показник зріс до 83 %, що вказує на покращення якості планування, аналізу ризиків та управління інвестиційним циклом. Водночас зросла середня тривалість проєктів – з 9 до 12 місяців, що пояснюється переходом до складніших і довготриваліших інфраструктурних програм.

Одним із ключових показників інвестиційної ефективності є середній рівень дохідності вкладень. Його зростання з 10,4 % у 2021 році до 15,9 % у 2023 році свідчить про підвищення якості інвестиційного аналізу та правильність обраної стратегії пріоритезації напрямків інвестування. Підприємство не лише розширило обсяги фінансування, а й змогло досягти більшої віддачі з кожної вкладеної гривні.

З метою поглиблення аналізу ефективності доцільно звернутись до оцінки приведенного чистого доходу (NPV) та індексу прибутковості інвестицій (PI), які найбільш точно відображають доцільність вкладень з точки зору створення доданої вартості. Значення NPV за три роки демонструють стійке зростання: з +3 200 тис. грн у 2021 році до +6 900 тис. грн у 2023 році. Це означає, що реалізовані інвестиційні проєкти формували реальний прибуток, перевищуючи вартість залучених ресурсів.

Показник PI, що вказує на відношення теперішньої вартості майбутніх грошових надходжень до обсягу інвестицій, у 2023 році досяг рівня 1,39, тобто

на кожну вкладену гривню підприємство отримувало 1,39 грн доходу. Зростання РІ з 1,24 у 2021 році ще раз підтверджує високу ефективність інвестиційної діяльності ТОВ «Прайм Трейд Центр».

Для деталізації напрямків інвестицій та оцінки їх результативності представлено додаткову таблицю:

Таблиця 2.11.

Напрями інвестування та їх результативність

Напря́м інвести́цій	2021 рік (тис. грн)	2022 рік (тис. грн)	2023 рік (тис. грн)	Середня дохідність, %
Реконструкція складів	5 200	6 800	9 400	14,2
ІТ та автоматизація	3 400	1 750	1 550	10,1
Закупівля обладнання	4 000	7 100	10 200	16,5
Впровадження логістичних сервісів	600	3 750	4 650	17,3

Джерело: розроблено автором

З наведених даних видно, що найбільшу дохідність продемонстрували інвестиції у впровадження нових логістичних сервісів, що у 2023 році забезпечили дохідність на рівні 17,3 %. Такі результати пояснюються зростанням попиту на швидку та гнучку доставку, а також ефективною адаптацією підприємства до змін у споживчому попиті.

Проведений аналіз дозволяє дійти висновку, що інвестиційна стратегія ТОВ «Прайм Трейд Центр» у 2021–2023 роках була цілеспрямованою, збалансованою та ефективною. Підприємство демонструє послідовне нарощування обсягів інвестування, раціональний підхід до вибору напрямів капіталовкладень та зростання рівня фінансової віддачі від реалізованих проєктів.

Ключовими ознаками результативності стратегії є:

- зростання загального обсягу інвестицій у 2 рази;
- збільшення частки капітальних інвестицій з 68 % до 79 %, що свідчить про довгострокову орієнтацію;
- поступове зростання кількості проєктів, їх успішного завершення та загального рівня дохідності;
- покращення фінансових показників ефективності – чистого приведенного доходу (NPV) та індексу прибутковості (PI);
- зменшення частки витрат на ІТ при одночасному зростанні прибутковості традиційних напрямів (обладнання, логістика);

– розширення джерел фінансування через залучення зовнішніх інвесторів.

Особливо варто відзначити, що підприємство змогло не лише адаптуватися до ринкових змін у складний постпандемійний період, а й посилити свою інвестиційну активність, підвищуючи ефективність кожного вкладення. Високий рівень дохідності, що сягнув 15,9 % у 2023 році, підтверджує здатність компанії генерувати вартість для власників та інвесторів.

Таким чином, інвестиційна стратегія ТОВ «Прайм Трейд Центр» у розглянутий період заслуговує на позитивну оцінку. Вона була реалізована системно, з урахуванням поточних можливостей та довгострокових цілей розвитку. Підприємство продемонструвало високий рівень управління інвестиціями, що створює передумови для стабільного зростання в майбутньому.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ

3.1 Заходи щодо покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр»

Слід зазначити, що інвестиційна стратегія – це комплекс планів і заходів, спрямованих на вибір оптимальних об'єктів для інвестування, з урахуванням рівня ризику, термінів окупності і очікуваної прибутковості. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» актуальним є забезпечення балансу між короткостроковими і довгостроковими інвестиціями, оптимізація портфелю та адаптація стратегії до поточних ринкових умов.

Першим кроком у покращенні інвестиційної стратегії є проведення комплексного аналізу поточного стану інвестиційного портфеля компанії. Важливо оцінити структуру вкладень за типами активів, географічною приналежністю, рівнем ліквідності і ступенем ризику. Це дозволить виявити надмірну концентрацію у певних сегментах, що підвищує загальний ризик, або навпаки, нераціональне розподілення капіталу, яке обмежує потенціал доходності. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» ключовим завданням є диверсифікація інвестицій з урахуванням галузевих трендів та макроекономічних факторів.

Одним із напрямків покращення є підвищення якості інформаційної бази для прийняття інвестиційних рішень. Впровадження сучасних аналітичних інструментів, систем бізнес-інтелекту та автоматизованих платформ дозволить оперативно отримувати достовірні дані щодо ринку, конкурентів і макроекономічної ситуації. Це сприятиме глибшому аналізу та своєчасній реакції на зміни, зменшуючи інвестиційні ризики і підвищуючи гнучкість стратегії.

Також необхідно вдосконалити систему управління ризиками в інвестиційній діяльності. Для цього ТОВ «Прайм Трейд Центр» має розробити детальний план ризик-менеджменту, який передбачає ідентифікацію, оцінку, моніторинг і контроль ризиків. Важливо інтегрувати в стратегію кількісні методи оцінки, такі як аналіз чутливості, сценарний аналіз, стрес-тестування. Це допоможе мінімізувати потенційні втрати і забезпечити стабільність доходів.

Покращення інвестиційної стратегії також можливе через оптимізацію структури фінансування інвестиційних проектів. ТОВ «Прайм Трейд Центр» має збалансувати власні та позикові кошти, враховуючи вартість капіталу і можливості залучення ресурсів на вигідних умовах. Раціональне співвідношення власного і позикового капіталу підвищує фінансову стійкість компанії і дозволяє розширювати інвестиційні можливості.

Окрему увагу слід приділити формуванню інвестиційного портфеля з урахуванням сучасних тенденцій сталого розвитку і ESG-критеріїв (екологічність, соціальна відповідальність, корпоративне управління). Інтеграція цих принципів сприяє підвищенню привабливості компанії для іноземних та внутрішніх інвесторів, а також відкриває доступ до спеціалізованих фінансових інструментів, зокрема "зелених" облігацій і фондів.

Для ілюстрації структури поточних інвестицій ТОВ «Прайм Трейд Центр» наведемо таблицю 3.1., яка показує розподіл активів за категоріями та ступенем ризику.

Таблиця 3.1.

Розподіл поточних інвестицій

Категорія активів	Частка у портфелі, %	Середня дохідність, %	Рівень ризику (1-5)
Нерухомість	35	8	3
Акції високотехнологічних компаній	25	15	5
Облігації державні	20	6	2
Інвестиції в стартапи	10	20	5
Грошові кошти та еквіваленти	10	2	1

Джерело: розроблено автором

Ця таблиця демонструє, що портфель має високий рівень ризику через значну частку акцій високотехнологічних компаній і інвестицій у стартапи. Підвищення диверсифікації і збалансування активів допоможе знизити ризик і стабілізувати дохідність.

Наступним важливим заходом є систематичний моніторинг результатів інвестиційної діяльності та оцінка ефективності реалізованих проектів. Для цього компанія повинна розробити критерії і ключові показники ефективності (KPI), які будуть регулярно аналізуватися. Це дозволить вчасно коригувати стратегію, уникаючи великих втрат і максимізуючи прибуток.

Додатково варто акцентувати увагу на підвищенні кваліфікації персоналу, який займається інвестиційною діяльністю. Постійне навчання, участь у профільних конференціях і обмін досвідом сприяють підвищенню компетенцій і розвитку інноваційних підходів у формуванні стратегії.

У рамках інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» слід враховувати макроекономічні фактори, які впливають на інвестиційне середовище, зокрема рівень інфляції, процентні ставки, політичну стабільність і регуляторні зміни. Важливо також аналізувати кон'юнктуру ринку, конкурентне середовище і перспективи розвитку ключових галузей.

Враховуючи викладене, комплекс заходів щодо покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» включає наступне: диверсифікація портфеля з урахуванням ризиків і дохідності; впровадження

сучасних аналітичних інструментів; розвиток системи управління ризиками; оптимізація структури фінансування; інтеграція ESG-принципів; систематичний моніторинг та оцінка ефективності; підвищення кваліфікації персоналу; врахування макроекономічних факторів.

Продовжуючи аналіз заходів щодо покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр», важливо деталізувати конкретні інструменти, які дозволять реалізувати запропоновані напрямки. Одним із таких інструментів є використання фінансових моделей для оцінки інвестиційних проектів, зокрема метод чистої приведеної вартості (NPV), внутрішньої норми прибутковості (IRR) та терміну окупності (Payback Period). Впровадження цих моделей допоможе компанії приймати більш обґрунтовані рішення, визначати найбільш вигідні проекти і уникати тих, що не відповідають встановленим критеріям.

Наприклад, метод NPV дозволяє врахувати часову вартість грошей та визначити реальний економічний ефект від інвестиції. Розрахунок внутрішньої норми прибутковості допомагає порівняти прибутковість проектів із вартістю капіталу, а термін окупності показує, через який період вкладення будуть повернуті. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» це особливо актуально, оскільки дозволяє оптимізувати розподіл капіталу між проектами з різними часовими горизонтами і рівнями ризику.

Ще одним важливим аспектом є активне використання цифрових технологій, таких як штучний інтелект (ШІ) і машинне навчання, для прогнозування ринкових трендів і оцінки ризиків. За допомогою цих технологій можливо створювати більш точні прогнози зміни вартості активів, аналізувати великі масиви даних та автоматизувати процеси прийняття рішень. Це сприятиме підвищенню швидкості і точності інвестиційних рішень, а також зниженню впливу суб'єктивного фактора.

Крім того, для підвищення привабливості інвестиційної стратегії доцільно розглянути залучення зовнішніх експертів і консалтингових компаній. Їхня участь дозволить отримати незалежну оцінку ризиків і потенціалу проектів, а також розробити рекомендації з урахуванням світових

практик і новітніх тенденцій. Особливо це актуально при виході на міжнародні ринки або вкладанні в складні інноваційні проекти.

Одним із ключових напрямів покращення є розвиток партнерських відносин з фінансовими установами, венчурними фондами, а також державними програмами підтримки інвестицій. Це відкриває додаткові джерела фінансування, дає доступ до експертної підтримки і допомагає знизити фінансові ризики. Важливо також активно працювати над формуванням позитивного іміджу компанії як надійного інвестиційного партнера.

Щодо впровадження ESG-принципів, доцільно створити окрему структуру або підрозділ, відповідальний за оцінку відповідності інвестиційних проектів екологічним, соціальним і управлінським критеріям. Це сприятиме прозорості процесів, підвищенню корпоративної культури і довіри з боку інвесторів. Відповідність стандартам ESG також полегшує вихід на міжнародні ринки капіталу, що позитивно впливає на вартість компанії.

Для ілюстрації впливу різних факторів на ефективність інвестиційної діяльності ТОВ «Прайм Трейд Центр» пропонується наступна узагальнююча таблиця оцінки ключових напрямків покращення.

Таблиця 3.2.

**Вплив різних факторів на ефективність інвестиційної діяльності
ТОВ «Прайм Трейд Центр»**

Напрямок покращення	Очікуваний ефект	Рівень впровадження (1-5)	Термін реалізації
Впровадження фінансових моделей	Підвищення обґрунтованості рішень	4	6 місяців
Використання ШІ та машинного навчання	Оптимізація прогнозів та управління ризиками	3	12 місяців
Залучення зовнішніх експертів	Підвищення якості аналізу проектів	3	3 місяці
Розвиток партнерств з фінансовими установами	Збільшення фінансових ресурсів і підтримки	4	6-9 місяців

Продовження Таблиці 3.2.

Інтеграція ESG-принципів	Покращення репутації та доступу до капіталу	2	12-18 місяців
Підвищення кваліфікації персоналу	Зростання ефективності управління	4	Постійно

Джерело: розроблено автором

Ця таблиця демонструє пріоритетність і строки впровадження основних заходів, що дозволяють послідовно і системно покращити інвестиційну стратегію ТОВ «Прайм Трейд Центр».

Для більш детального розуміння фінансових аспектів пропонується провести аналіз вартості капіталу компанії, який враховує як вартість власних, так і позикових ресурсів. У наступному розділі наведені розрахунки середньозваженої вартості капіталу (WACC), що є критично важливим показником для прийняття інвестиційних рішень та оцінки економічної ефективності проектів.

3.2 Оцінювання ефективності реалізації інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр»

Середньозважена вартість капіталу (WACC) є ключовим показником, що відображає середню вартість фінансування компанії за рахунок власного і позикового капіталу, з урахуванням їхньої частки у структурі капіталу. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» розрахунок WACC допоможе визначити мінімальну норму прибутковості, яку має забезпечити інвестиційний проект, щоб бути економічно вигідним.

Розглянемо показники:

1. Частка власного капіталу у структурі фінансування — 60%;
2. Частка позикового капіталу — 40%;
3. Вартість власного капіталу (прибутковість акціонерів) — 15%;
4. Вартість позикового капіталу (середня ставка за кредитами) — 10%;

5. Ставка податку на прибуток — 20%.

Формула для розрахунку WACC виглядає так:

$$WACC = (E / (E+D)) * Re + (D / (E+D)) * Rd * (1 - Tc),$$

де:

E — вартість власного капіталу,

D — вартість позикового капіталу,

Re — вартість власного капіталу,

Rd — вартість позикового капіталу,

Tc — ставка податку на прибуток.

Підставляючи цифри:

$$WACC = 0.6 * 0.15 + 0.4 * 0.10 * (1 - 0.20) = 0.09 + 0.032 = 0.122 \text{ або } 12.2\%.$$

Це означає, що всі інвестиційні проекти ТОВ «Прайм Трейд Центр» повинні мати очікувану прибутковість щонайменше 12.2%, щоб окупати вартість капіталу і створювати додаткову вартість для власників.

Врахування WACC у прийнятті рішень дозволяє уникнути інвестицій у проекти з недостатньою доходністю, що знижує ризики неефективного використання ресурсів і підтримує фінансову стабільність компанії.

Для подальшого підвищення якості інвестиційної стратегії рекомендується інтегрувати систему моніторингу та контролю реалізації проектів. Це включає створення комплексних показників ефективності (KPI), які дозволяють відстежувати фінансові та нефінансові результати, виконання строків і бюджету.

Таблиця 3.3.

KPI для інвестиційних проектів

KPI	Опис	Цільовий рівень	Частота оцінки
Відхилення від бюджету	Відсоток перевищення чи економії бюджету	≤5%	Щомісячно
Відхилення від графіку	Відсоток відхилення від запланованого терміну	≤10%	Щоквартально

Продовження Таблиці 3.3

Чиста приведена вартість (NPV)	Позитивне значення показника, що свідчить про прибутковість	>0	По завершенню проекту
Внутрішня норма прибутковості (IRR)	Значення, що перевищує WACC компанії	>12.2%	По завершенню проекту
Індекс задоволеності інвесторів	Відображає рівень довіри та задоволення інвесторів	≥8 з 10	Щорічно

Джерело: розроблено автором

Застосування цих показників дозволить забезпечити системний контроль за інвестиційними проектами, своєчасно виявляти відхилення і приймати коригувальні заходи.

Ще одним ефективним інструментом є диверсифікація інвестиційного портфеля. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» це означає розподіл капіталу між різними секторами, географічними ринками, а також різними типами активів (нерухомість, технології, виробництво тощо). Такий підхід знижує загальні ризики і підвищує стабільність доходів.

Важливо також розробити та впровадити механізми управління ризиками, що включають ідентифікацію потенційних ризиків, оцінку їх впливу і ймовірності, а також план дій на випадок їх реалізації. Для цього можна використовувати методи сценарного аналізу, стрес-тестування, а також створення резервів.

Наступним кроком є оптимізація структури капіталу компанії, що передбачає збалансування власних і позикових джерел фінансування з урахуванням поточних ринкових умов і стратегічних цілей. Така оптимізація сприяє зниженню вартості капіталу і підвищенню фінансової стійкості.

Узагальнюючи, комплексний підхід до покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» має базуватися на поєднанні фінансового аналізу, сучасних технологій, системного контролю та управління ризиками. Це створить міцний фундамент для сталого розвитку і підвищення конкурентоспроможності компанії на ринку.

Для більш детального розгляду прикладу фінансових розрахунків зосередимось на методі чистої приведеної вартості (NPV), який є одним із найбільш поширених та інформативних інструментів оцінки інвестиційних проектів. Цей метод дозволяє оцінити сумарний ефект інвестиції з урахуванням часової вартості грошей.

ТОВ «Прайм Трейд Центр» розглядає інвестиційний проект із наступними параметрами:

- Початкові інвестиції — 1 000 000 гривень;
- Термін реалізації проекту — 5 років;
- Очікувані грошові потоки в кінці кожного року (грн):
  - рік 1 — 250 000;
  - рік 2 — 300 000;
  - рік 3 — 350 000;
  - рік 4 — 400 000;
  - рік 5 — 450 000;
- Середньозважена вартість капіталу (WACC) — 12,2% (розрахована раніше).

Формула розрахунку чистої приведеної вартості:

$$NPV = \sum (C_t / (1 + r)^t) - C_0,$$

де:

C_t — грошовий потік у рік t ,

r — ставка дисконту (WACC),

t — номер року,

C_0 — початкові інвестиції.

Обчислимо тепер приведену вартість кожного грошового потоку:

- Рік 1: $250\,000 / (1 + 0.122)^1 = 222\,675$ грн;
- Рік 2: $300\,000 / (1 + 0.122)^2 = 238\,339$ грн;
- Рік 3: $350\,000 / (1 + 0.122)^3 = 248\,000$ грн;
- Рік 4: $400\,000 / (1 + 0.122)^4 = 254\,235$ грн;
- Рік 5: $450\,000 / (1 + 0.122)^5 = 257\,649$ грн.

Сума приведених грошових потоків = 222 675 + 238 339 + 248 000 + 254 235 + 257 649 = 1 220 898 грн.

Розрахунок NPV:

$NPV = 1\,220\,898 - 1\,000\,000 = 220\,898$ грн.

Отримане позитивне значення NPV свідчить про те, що проект є прибутковим і перевищує мінімальну норму прибутковості компанії (WACC). Таким чином, інвестиції доцільні.

Для більш повного аналізу можна розрахувати також внутрішню норму прибутковості (IRR) — ставку дисконту, при якій NPV проекту дорівнює нулю. Якщо IRR перевищує WACC, проект вважається вигідним.

Крім фінансових показників, слід враховувати й якісні фактори: потенціал розвитку ринку, конкуренцію, інноваційність проекту, ризики пов'язані з нормативно-правовим середовищем.

Переходячи до аналізу управління ризиками, важливо ідентифікувати основні джерела невизначеності для проекту ТОВ «Прайм Трейд Центр». До них можна віднести коливання валютних курсів, зміни цін на сировину, політичну нестабільність, технологічні ризики, а також можливі зміни у законодавстві, що можуть вплинути на умови реалізації інвестицій.

Для ефективного управління ризиками рекомендується побудувати матрицю ризиків, яка класифікує ризики за ймовірністю виникнення і ступенем впливу на проект.

Таблиця 3.4.

Матриця ризиків

Ризик	Ймовірність виникнення	Вплив на проект	Категорія ризику	Заходи з управління
Колівання валютного курсу	Висока	Високий	Фінансовий	Хеджування валютних ризиків
Зміна цін на сировину	Середня	Середній	Операційний	Диверсифікація постачальників
Політична нестабільність	Низька	Високий	Політичний	Моніторинг політичної ситуації

Продовження Таблиці 3.4

Технічні збої	Низька	Середній	Технологічний	Страхування та резервні плани
Зміни законодавстві	у Середня	Високий	Юридичний	Юридичний супровід проектів

Джерело: розроблено автором

Запровадження системи моніторингу ризиків із регулярним оновленням даних та оцінкою ефективності заходів управління дозволить знизити ймовірність негативних впливів і забезпечити своєчасне реагування.

Відповідно, одним із стратегічних кроків є підвищення кваліфікації співробітників у сфері управління ризиками, фінансового аналізу та використання новітніх технологій. Це може бути реалізовано через корпоративне навчання, участь у спеціалізованих тренінгах, семінарах та конференціях.

Продовжуючи аналіз, доцільно зосередитися на розробці інвестиційного портфеля ТОВ «Прайм Трейд Центр» з урахуванням принципу диверсифікації. Диверсифікація дозволяє зменшити ризики за рахунок розподілу коштів між різними видами активів, секторами економіки та інвестиційними інструментами.

Інвестиційний портфель ТОВ може включати такі основні компоненти:

- прямі інвестиції у власні проекти (розширення виробництва, модернізація обладнання, автоматизація процесів);
- фінансові інструменти (акції, облігації, депозити);
- інвестиції в нерухомість (офісні приміщення, складські комплекси);
- венчурні інвестиції (інноваційні стартапи з високим потенціалом зростання);
- інвестиції в цифрові активи (наприклад, у хмарні сервіси, ІТ-рішення, кібербезпеку).

Оптимальне співвідношення активів у портфелі залежить від інвестиційної стратегії компанії (агресивної, поміркованої або

консервативної), рівня ліквідності, ризик-апетиту, а також очікуваної прибутковості.

Таблиця 3.5.

Базовий розподіл активів для збалансованої стратегії

Тип активу	Частка в портфелі	Очікувана річна дохідність	Рівень ризику
Прямі інвестиції у бізнес	35%	15–20%	Високий
Облігації державні/корпоративні	25%	8–12%	Низький–середній
Депозитні сертифікати	10%	5–8%	Низький
Нерухомість	15%	10–14%	Середній
Венчурні інвестиції	10%	20–30%	Дуже високий
ІТ-активи, цифрові рішення	5%	12–18%	Середній

Джерело: розроблено автором

Розподіл за такою моделлю дозволяє досягти балансу між ризиком та дохідністю, забезпечуючи стабільність і водночас потенціал для зростання.

Ключовим чинником ефективного функціонування інвестиційного портфеля є систематичний моніторинг результатів і коригування структури активів залежно від зміни ринкових умов, внутрішніх потреб підприємства та стратегічних пріоритетів. Доцільним є впровадження програмного забезпечення для управління портфелем, яке дозволяє проводити фінансове моделювання, прогнозування прибутковості та ідентифікацію слабких місць.

Наступним напрямом вдосконалення інвестиційної стратегії є оптимізація структури капіталу. ТОВ «Прайм Трейд Центр» може скористатися поєднанням власного і позикового капіталу для фінансування інвестицій. Ефективна структура капіталу має забезпечити мінімальні витрати на обслуговування капіталу та максимізацію вартості компанії.

Основні джерела фінансування, які можна застосувати:

- власні кошти (нерозподілений прибуток, статутний капітал);
- банківські кредити;
- лізинг (особливо для придбання обладнання);

- випуск облігацій;
- залучення інвесторів через інвестиційні фонди або шляхом приватного розміщення частки у бізнесі.

Для оцінки оптимального співвідношення власного і позикового капіталу застосовується коефіцієнт фінансового левериджу (Debt/Equity), що допомагає визначити рівень фінансової незалежності підприємства.

Таблиця 3.6.

Оцінка оптимального співвідношення власного і позикового капіталу

Показник	Значення
Власний капітал	12 000 000 грн
Позиковий капітал	6 000 000 грн
Коефіцієнт Debt/Equity	0,5

Джерело: розроблено автором

Значення 0,5 означає, що на кожну гривню власного капіталу припадає 0,5 грн позикових коштів. Це є прийнятним рівнем для більшості галузей і вказує на помірне використання фінансового важеля без надмірного ризику.

ВИСНОВКИ

Державна політика у сфері інвестицій відіграє значну роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату. В Україні діють програми підтримки інвесторів, включаючи податкові пільги, створення індустріальних парків, механізми державно-приватного партнерства. Однак для залучення інвестицій важливі не тільки стимули, а й забезпечення стабільності законодавства, зниження адміністративних бар'єрів, захист прав інвесторів. У цьому контексті інвестиційна стратегія підприємства повинна враховувати не тільки поточні можливості, а й потенційні зміни в законодавчому та економічному середовищі.

Інвестиційна стратегія є основою довгострокового розвитку підприємства, дозволяючи йому не тільки зберігати конкурентні позиції, а й адаптуватися до змін на ринку, впроваджувати інновації, розширювати масштаби діяльності. Її успішна реалізація вимагає комплексного підходу, що включає стратегічне планування, управління фінансами, аналіз ризиків, контроль результатів і гнучкість у прийнятті рішень. Українські підприємства, орієнтовані на довгостроковий успіх, активно розвивають свої інвестиційні стратегії, використовуючи сучасні інструменти управління і слідуючи світовим тенденціям в інвестиційній діяльності.

Розробка інвестиційної стратегії підприємства є важливим елементом його довгострокового розвитку, визначаючи вектор зростання, джерела фінансування, механізми управління інвестиціями та способи мінімізації ризиків. Інвестиційна стратегія повинна враховувати внутрішні можливості підприємства, ринкові умови, технологічні тренди, а також законодавчі вимоги, встановлені в Україні. Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає основні засади здійснення інвестицій, включаючи рівність усіх інвесторів, захист їх прав, свободу інвестиційної діяльності, забезпечення прозорості та стабільності інвестиційного середовища. Також важливу роль відіграють норми Податкового кодексу України, що регулюють порядок

оподаткування інвестицій, надання пільг і механізмів стимулювання інвестиційної діяльності.

Процес розробки інвестиційної стратегії вимагає комплексного підходу, врахування безлічі факторів, постійного моніторингу та гнучкості у прийнятті рішень. Ефективна інвестиційна стратегія дозволяє підприємству збільшувати прибутковість, розширювати ринки, впроваджувати інновації, мінімізувати ризики. Українські підприємства, прагнучі до сталого розвитку, активно використовують сучасні методи управління інвестиціями, орієнтуючись на міжнародні стандарти і кращі практики в сфері інвестиційного планування.

Фінансовий стан підприємства характеризується суперечливими тенденціями: при зростанні власного капіталу, покращенні ліквідності та частковому зниженні боргового навантаження фіксується різке зниження рентабельності та ділової активності. Це свідчить про існування проблем з операційною ефективністю, можливо, внаслідок нераціонального управління запасами або затримок у поверненні дебіторської заборгованості.

Для підвищення фінансової стійкості ТОВ «Прайм Трейд Центр» необхідно:

- переглянути політику ціноутворення та управління витратами з метою повернення до позитивної рентабельності;
- зменшити частку простроченої дебіторської заборгованості через запровадження системи контролю за платежами;
- оптимізувати склад і обсяги запасів, запобігаючи їх надлишковому накопиченню;
- розширити джерела довгострокового фінансування для зменшення ризиків рефінансування.

Таким чином, фінансове становище ТОВ «Прайм Трейд Центр» на кінець 2023 року характеризується позитивними структурними змінами в капіталі, однак вимагає невідкладних заходів для відновлення ефективності основної діяльності.

Інвестиційна стратегія підприємства є важливим аспектом, який визначає здатність компанії досягати довгострокових фінансових та економічних цілей. Оцінка ефективності інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» за 2021-2023 роки потребує комплексного підходу, який враховує як макроекономічні чинники, так і внутрішні стратегічні рішення підприємства.

Таким чином, інвестиційна стратегія ТОВ «Прайм Трейд Центр» у розглянутий період заслуговує на позитивну оцінку. Вона була реалізована системно, з урахуванням поточних можливостей та довгострокових цілей розвитку. Підприємство продемонструвало високий рівень управління інвестиціями, що створює передумови для стабільного зростання в майбутньому.

Слід зазначити, що інвестиційна стратегія – це комплекс планів і заходів, спрямованих на вибір оптимальних об'єктів для інвестування, з урахуванням рівня ризику, термінів окупності і очікуваної прибутковості. Для ТОВ «Прайм Трейд Центр» актуальним є забезпечення балансу між короткостроковими і довгостроковими інвестиціями, оптимізація портфелю та адаптація стратегії до поточних ринкових умов.

На основі проведеного аналізу заходів щодо покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» можна сформулювати такі ключові висновки:

ТОВ «Прайм Трейд Центр» має значний потенціал для покращення своєї інвестиційної політики за рахунок впровадження системного підходу до управління капіталом, планування інвестицій і оцінки їх ефективності. Важливо здійснювати інвестиції не лише на основі короткострокової дохідності, а й з орієнтацією на довгострокову стійкість та розвиток конкурентних переваг.

Запровадження детально розробленої інвестиційної стратегії дозволить компанії:

- знизити рівень інвестиційних ризиків завдяки диверсифікації портфеля;
- забезпечити більш стабільний грошовий потік у довгостроковій перспективі;
- ефективніше використовувати фінансові ресурси, комбінуючи власні та позикові кошти;
- зміцнити фінансову незалежність і підвищити інвестиційну привабливість компанії для зовнішніх партнерів.

Рекомендовано регулярно проводити аналіз дохідності й ризиковості активів, впровадити цифрові рішення для моніторингу інвестиційного портфеля та оцінки ефективності прийнятих рішень. Окрему увагу слід приділити формуванню чіткого плану інвестування у власний розвиток: модернізацію технічної бази, автоматизацію бізнес-процесів, розвиток інноваційної інфраструктури.

Збалансоване співвідношення прямих інвестицій, фінансових інструментів і альтернативних активів сприятиме формуванню гнучкої, адаптивної інвестиційної моделі. Розширення джерел фінансування, у тому числі за рахунок лізингу та партнерських програм, дозволить уникнути надмірної кредитної залежності та прискорити реалізацію інвестиційних планів.

У сучасних умовах, коли ринки є нестабільними, стратегія інвестування має бути динамічною, здатною адаптуватися до зовнішніх змін і внутрішніх потреб. Таким чином, покращення інвестиційної стратегії ТОВ «Прайм Трейд Центр» повинно стати невід'ємною складовою його загальної стратегії зростання, підвищення ефективності та довгострокового успіху на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамська І. Сучасний стан й тенденції розвитку будівельної галузі України. Галицький економічний вісник. 2019. № 5. С. 7-15.
2. Алейнікова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. 614 с.
3. Бестужева С. В., Козуб В. О. Формування та реалізація міжнародної інвестиційної стратегії підприємства: методичний аспект. Економічний простір. 2020. №154. С. 16-20.
4. Блага Н. Побудова моделей вибору стратегії розвитку підприємства в умовах конкуренції. Формування ринкової економіки в Україні. 2019. Вип. 41. С. 38-49. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2919>
5. Блага Н.В., Приймак І.І. Соціальні аспекти системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал. Гол.ред. О.Балинська. Львів: ЛьвДУВС. 2018. Вип. 1.72-80.
6. Бондарєва Т. І., Барішева К. В., Коломієць К. В. СТРУКТУРНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ. TIME DESCRIPTION OF ECONOMIC REFORMS. 2021. № 1. С. 82–90. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.32620/cher.2021.1.10> (дата звернення: 10.04.2025).
7. Борисова О. В. Інвестиції. Інвестиційний аналіз / О. В. Борисова. – Харків: Юрайт, 2018. – 218 с. – (Т.1).
8. Бугров О.В., Бугрова О.О., Лук'янчук І.О. Аналіз чутливості і аналіз сценаріїв в управлінні ризиками інвестиційних проєктів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 3. С. 80-86.
9. Бутенко О.П., Чупир О.М. Організація бюджетування інвестиційних проєктів на підприємствах. *Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 24. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2022_24_11

10. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М. Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник за заг. ред. М. П. Бутка. Київ: ЦУЛ, 2018. 480 с.
11. Бутко М.П., Бутко І.М. Менеджмент інвестиційної діяльності. Вид-во: ЦУЛ, 2020. 480 с.
12. Варава Л.М., Афанасьєв Є.В., Маркіна І.А. Актуальні проблеми сучасного менеджменту: монографія. М-во освіти і науки України, Криворізь. нац. ун-т. Кр. Ріг: Роман Козлов, 2018. 201 с.
13. Віблій П.І., Блавт А.А. Інвестиційний потенціал України в умовах війни. *Галицький економічний вісник*. 2023. №3. С. 80-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gev_2023_3_12
14. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М. Інвестиційний менеджмент: підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 464с.
15. Вороніна А.В. Менеджмент: навч. Посібник. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2019. 356 с.
16. Гайдай Г.Г. Інвестиційний портфель як важлива складова інвестиційної стратегії. Вісник Національного транспортного університету. 2019. Вип. 2(44). С. 48–55.
17. Гайдай Г.Г. Формування інвестиційної стратегії автотранспортних підприємств в конкурентному середовищі. Автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Київ : НТУ, 2021. 22 с. URL: http://diser.ntu.edu.ua/Gaidai_aref.pdf (дата звернення: 10.04.2025).
18. Горяча О. Л., Федоренко Ю. І. Етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. №2 (48) 2020. С. 28-35.
19. Горяча О.Л., Федоренко Ю.І. Етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 2. С. 28–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2020_2_6
20. Глівінська Ю.В. Матриця вибору ефективного варіанта інноваційно-

інвестиційного потенціалу економічного розвитку. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 5. С. 29-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sxeebu_2021_5_6

21. Гринчуцький В.І. Механізми забезпечення інвестиційної активності підприємств та інтелектуалізації виробництва. *Економіка промисловості*. 2023. № 2. С. 105-109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2023_2_8

22. Гудзь О. Є., Стецюк П. А. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 223 с.

23. Гук О.В., Жигалкевич Ж.М. Специфіка інвестування стартап проекту. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». 2019. Випуск 35. С. 188-191. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/35_2019_ukr/30.pdf

24. Гук О.В., Манаєнко І.М. Венчурне інвестування стартап проекту на різних етапах його розвитку. Електронний фаховий науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Випуск 29, 2019 р. С. 151-156. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/24.pdf

25. Гук О.В., Мохонько Г.А. Інвестування стартап проектів в Україні та закордоном. Економічний вісник НТУУ «КПІ». Збірник наукових праць. – Київ: Національний університет України «Київський політехнічний інститут», 2020, № 17. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216385>

26. Гук О.В., Мохонько Г.А. Інвестування стартап проектів в Україні. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». – 2019. – № 36. С. 114-118 URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/20.pdf

27. Гук О.В., Шендерівська Л.П., Мохонько Г.А. Інвестування інноваційної діяльності: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.

28. Гуторов О. І. Інвестиційна стратегія підприємства: принципи, методи та етапи розробки. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”. 2021. № 2. Т. 2. С. 212–226.

29. Даниленко А.І. Особливості інвестиційної політики в реальному секторі економіки України. *Фінанси України*. 2021. № 4. С. 24-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_4_4

30. Данкеєва О. М. Окремі концептуальні аспекти щодо формування інвестиційної стратегії підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 29. С. 46– 50.

31. Дідур К.М. Сутність інвестиційної діяльності та методи визначення її ефективності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 5. С. 66-73.

32. Добриніна Л.В. Підприємство як учасник фінансового ринку, його інвестиційні стратегії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23(1). С. 80–82. URL: <https://cutt.ly/rZRutVO> (дата звернення: 10.04.2025).

33. Дядюра В. В. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві : master's thesis. 2018. [Електронний ресурс]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70685> (дата звернення: 10.04.2025).

34. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/121.pdf

35. Задоя. А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Zadoia_Anatolii/Mizhнародna_investytsiina_diialnist.pdf.

36. Захарченко В. І., Ковтуненко К. В., Лаптева В. В. Інноваційно-інвестиційний менеджмент : навч. посіб. Одес. нац. політехн. ун-т, Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-т, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Одеса : Гельветика, 2019. 147 с.

37. Інвестиційна привабливість підприємства: колект. монографія / за заг. ред. Т. Є. Андрєєвої. – Харків : Панов А. М., 2016. – 89 с.

38. Інвестування інноваційної діяльності. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів галузі знань 07 «Управління та

адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент інвестицій та інновацій» другого (магістерського) рівня вищої освіти» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. О. В. Гук. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,08 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 85 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39750>

39. Кагановський О.С., Чмутова І.М. Аналіз ресурсних та інвестиційно-інноваційних факторів розвитку галузевих структур. *Бізнес Інформ*. 2023. № 6. С. 70-80.

40. Каут О. В., Дунайчук С. М. Аналіз типових інвестиційних стратегій промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 20–24.

41. Каут О.В., Дунайчук С.М. Аналіз типових інвестиційних стратегій промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 20–24.

42. Книш О.А., Падерін І.Д., Жадько К.С. Теоретичні основи інвестиційної політики суб'єктів господарювання. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2022. № 2. С. 7-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2022_2_3

43. Коваленко В. В. Фінансові ризики та шляхи їх мінімізації: Правовий аспект: Монографія/ В. В. Коваленко, А. Т. Ковальчук. К.: Знання, 2011. 319 с.

44. Комаров А.С., Бессонова С.І. Інвестиційна діяльність промислового підприємства як елемент стратегічної стабільності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2022. Т. 33(72), № 2. С. 50-55.

45. Коритько Т.Ю., Крук О.М. Процес формування інвестиційної політики підприємства. *Вісник Донбаської державної машинобудівної академії*. 2016. № 3(39). С. 86–90.

46. Корнеєва Ю.В. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Вид-во: Центр навчальної літератури. 2020. 620 с.

47. Коць О.О., Скіп Р.А. Дослідження сутності та динаміки інвестиційної привабливості українських підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. 2023. № 4(2). С. 30-35. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_4\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_4(2)_6)

48. Коюда В.О. Основи інвестиційного менеджменту : навч. посібник. Київ: Кондор, 2018. 340с.
49. Крижанівська М. С., Степанова А. А. Концептуальні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. Економіка та суспільство. 2022. Випуск № 37. С.
50. Маковецька І. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ. Економіка та суспільство. 2021. № 33. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.32782/524-0072/2021-33-37> (дата звернення: 10.04.2025).
51. Маковоз О. С., Крайня Д. Р., Обуховський О. В. Фактори інвестиційної стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2021. Вип. 5(32). С. 70–75.
52. Маковоз О.С., Крайня Д.Р., Обуховський О.В. Фактори інвестиційної стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2021. Вип. 5(32). С. 70–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.32-10> (дата звернення: 10.04.2025).
53. Меліхова Т. О. Дослідження можливості використання методів оцінювання економічної ефективності інноваційних та інвестиційних проектів для створення служби економічної безпеки підприємства. Агросвіт. 2018. № 4, лютий. С. 25–32.
54. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник / М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін. ; за заг. ред. М. П. Бутка. К. : Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
55. Методико-прикладні засади управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням цифрової трансформації економіки України : монографія / М. Ю. Барна, Н. М. Руцишин. Львів : Видавництво АТБ «ННВК», 2022. 380 с.
56. Мостенская Т., Шинкарук Л. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. К. : Кондор, 2017. 308 с.
57. Некрасова Л.А., Моніч О.В. Процес формування інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства та його проблеми. Науковий вісник

Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2014. Вип. 5(2). С. 204–207. URL: <https://cutt.ly/PZTr2a3> (дата звернення: 10.04.2025).

58. Погодіна Т.В. Інвестиційний менеджмент. Підручник. К. 2017. 311 с.

59. Поліщук Н. В., Попадюк Я. А. Теоретико-методичні аспекти інвестиційного механізму підприємства. Бізнес Інформ. 2023. №11. С. 161-167.

60. Пріб К.А. Інвестиційна складова управління розвитком підприємства. Інтелект XXI. 2015. № 1. С. 77–85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2015_1_12 (дата звернення: 10.04.2025).

61. Прохорова В. В. Проценко В.М., Чобіток В.І. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування: монографія. Херсон: Грінь Д. С. [вид.], 2016. – 287 с.

62. Руцишин Н. М., Мельницька Я. А. Інвестиційна діяльність в Україні та її особливості. Фінансові механізми сталого розвитку України : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 жовтня 2018 р. / редкол. : О. І. Черевко [та ін.] ; Харківський держ. ун-т харч. та торг. Х. : Видавництво Іванченка І. С., 2018. С.147-150.

63. Салоїд С.В. Механізм управління економічною безпекою підприємства: теоретичний аспект. Економічний вісник НТУУ “КПІ”. Випуск 14. 2017

64. Сімкова Т.О., Байда О.К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства.

65. Скотнікова Л.П., Угрімова І.В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. Вісник НТУ “ХПІ”. 2018. № 19 (1295). С. 19–22. URL: <https://cutt.ly/hZR0PxU> (дата звернення: 10.04.2025).

66. Скотнікова Л.П., Угрімова І.В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». 2018. № 19 (1295). С. 19–22.

67. Спільник І.В., Загородна О.М., Ярошук О.В. Консультаційна діяльність: актуальність, особливості та перспективи розвитку. Економічний аналіз. 2018. Том 28. № 3. С. 192-194.

68. Старченко Г. В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. / Г. В. Старченко. - Чернігів: видавництво Брагінець О. В., 2018. - 306 с.
69. Стахурська С. Формування інвестиційної стратегії в контексті змін в організації. Економіка та суспільство. 2022. (41).
70. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 345с.
71. Формування та використання інвестиційних портфелів підприємства: методологія та інструментарій: монографія / Кузьмін О. Є. [та ін.]. – Львів: Центр Європи. 2017. – 189 с.
72. Цибенко І. О. Управління інвестиційною та інтелектуальною діяльністю будівельних організацій. Збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології, системний аналіз і моделювання соціоекологоекономічних систем». 20-23 березня 2018 року. К.: НАУ, 2018. – 240 с., 84.
73. Череп А. В., Діміянова О. С. Формування стратегії інвестиційної діяльності промислового підприємства. Вісник ХНТУ. Серія: Економічні науки. 2019. №1 (68). С. 175-181.
74. Чернишов В.В. Напрями розвитку інвестиційної діяльності підприємств. Modern Economics. 2021. № 26(2021). С. 167–172. URL: <https://cutt.ly/LZRGXoj> (дата звернення: 10.04.2025).
75. Шевченко І., Паламарчук Ю. АНАЛІЗ КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОГРЕСУ ХХІ СТОРІЧЧЯ. 2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.36074/01.05.2020.v1.02> (дата звернення: 10.04.2025).
76. Ширяєва Н.В., Макаренко А.Б. Дослідження впливу пандемії COVID-19 на економіку України як одного із факторів глобальної фінансової кризи. Вісник НТУ «ХПІ». 2020. №4. С. 86-94.
77. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. Державне управління інвестиційною діяльністю: навчальний посібник. Львів.: «Новий Світ-2000»,

2020. 429 с.

78. Bruneckiene J., Jucevicius R., Zykiene I., Rapsikevicius J., Lukauskas M. Assessment of investment attractiveness in European countries by artificial neural networks: What competences are needed to make a decision on collective well-being? *Sustainability*. 2019. Vol. 11. № 24. Art. 6892. DOI: <https://doi.org/10.3390/su11246892>

79. Capelle-Blancard G., Desroziers A., Zerbib O. D. Socially responsible investing strategies under pressure: Evidence from the COVID-19 crisis. *Journal of Portfolio Management*. 2021. Vol. 47. № 9. P. 178–197. DOI: [10.3905/jpm.2021.1.288](https://doi.org/10.3905/jpm.2021.1.288)

80. Gompers P. A. Optimal investment, monitoring, and the staging of venture capital. In: *Venture Capital*. Routledge. 2022. P. 285–313. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315235110-17/optimal-investment-monitoring-staging-venture-capital-paul-gompers> (date of access: 19.02.2025).

81. Management of innovative development of enterprises considering their financial and resource opportunities in the context of security / Rushchyshyn, N., Halkiv, L., Rushchyshyn, M., Medynska, T., Hrytsak, O. *International Journal of Safety and Security Engineering*, Vol. 12, No. 1. 2022. pp. 13-20.

82. Pohrebniak A., et al. Management of attracting investment resources of enterprises to ensure their economic security in circular economy. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21. № 10. P. 302–309. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2021.21.10.43>

83. Singh D., Keshari A., Gautam A. International trade and investment: A review and research agenda. *Global Business and Organizational Excellence*. 2024. Vol. 43. № 5. P. 81–112. DOI: <https://doi.org/10.1002/joe.22254> 21. Допомоги в МВФ просять одночасно 85 країн: чи вистачить грошей на всіх? 24 Канал: вебсайт. 2020. URL: https://24tv.ua/economy/dopomogi_v_mvf_prosyat_odnochasno_85_krayin_chi_vistachit_groshey_na_vsih_n1311044 (дата звернення: 26.02.2025).

84. Tjio H., Hu Y. Collective investment: Land, crypto and coin schemes: Regulatory 'property'. *European Business Organization Law Review*. 2020. Vol. 21. P. 171–198. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40804-020-00179-8>

АНОТАЦІЯ

Легкодух В. М. Формування інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни.

Кваліфікаційна робота магістра присвячена дослідженню теоретичних і практичних аспектів формування інвестиційної стратегії торговельного підприємства в умовах війни.

В роботі розглядаються сутність, роль та принципи інвестиційної стратегії, аналізуються фактори впливу воєнних дій на інвестиційну діяльність підприємств торгівлі.

Проведено оцінку сучасного стану інвестиційної діяльності конкретного торговельного підприємства (назва підприємства), виявлено проблеми та обґрунтовано напрями її удосконалення з урахуванням специфіки воєнного періоду.

Розроблено практичні рекомендації щодо адаптації інвестиційної стратегії, спрямовані на підвищення стійкості та ефективності інвестиційної діяльності торговельного підприємства в умовах невизначеності та ризиків, пов'язаних з воєнними діями.

Ключові слова: інвестиційна стратегія, торговельне підприємство, воєнні дії, управління інвестиціями, інвестиційний аналіз, ризики, адаптація, ефективність.

SUMMARY

Legkodukh V. M. Formation of an investment strategy of a trading enterprise in wartime.

The master's qualification work is dedicated to the study of theoretical and practical aspects of forming an investment strategy for a trading enterprise in wartime conditions.

The work examines the essence, role, and principles of investment strategy, and analyzes the factors of the impact of military actions on the investment activity of trading enterprises.

The current state of investment activity of a specific trading enterprise (name of the enterprise) has been assessed, problems have been identified, and directions for its improvement have been substantiated, taking into account the specifics of the wartime period.

Practical recommendations for adapting the investment strategy, aimed at increasing the resilience and efficiency of the investment activity of a trading enterprise in conditions of uncertainty and risks associated with military actions, have been developed.

Keywords: investment strategy, trading enterprise, military actions, investment management, investment analysis, risks, adaptation, efficiency.